Yöt täynnä raivoa

Ranskan viimeaikaisista kapinoista

Filippo Argenti

Sisältö

Johdanto 3
Yöt täynnä raivoa 5
    Väliaikatuloksia 13
    Muutama samantapainen raivonpurkaus menneiltä vuosilta 14
Roskaväki 15
    Vihaisen nihilismin fenomenologia 17
    'S' io fossi foco arderei lo mondo' 18
Varteenotettavia olettamuksia 19
    Sisällissota 20
    Laajalle levinnyt valta, laajalle levinnyt hyökkäys 21
    Kansalaisuuden ideologia 21
    Poikkeustila 22
    Sopeuttaminen 24
Mellakoista 25

Joku koputtaa oveamme kärsimättömästi. Ennemmin tai myöhemmin meidän täytyy avata… Monet pysyttelevät piiloissaan. Pelkureiden lisäksi myös ne, jotka ovat liian rauhallisia tai liian hienostuneita. He eivät halua osallistua. Mutta he osallistuvat, sillä he kulkevat virran mukana ja heidän silmälappunsa ovat hyödyttömiä. Jopa kieli epäonnistuu surkeasti; vanhasta maailmasta peritty kieli, vanhoine uhrauksineen, vanhoine kuvineen, ja toisen aikakauden koristuksineen. Mikään ei ole niin kuin ennen; vanhat maailmat kaatuvat toistensa päälle, sillä ne eivät voi tarttua mihinkään uuteen. On tasoja joita mikään vitsi, nokkeluus tai viisaus ei voi saavuttaa. Porvarillinen ajanjakso on kohtaamassa loppunsa. Kukaan ei tiedä mitä on tulossa. Monet tekevät synkkiä ennustuksia, ja heitä pilkataan. Myös massoilla on synkkä tunne siitä, mutta he eivät kykene ilmaisemaan itseään, ja he ovat (edelleen) tukahdutettuja. Vanha ja Uusi, yhteensopimattomat vastakohdat siitä mitä on ja mitä tulee olemaan, tappelevat hellästi keskenään, ja hampaisiin asti aseistautuneena paiskovat itseään toisiaan vasten. Hyökyaalto iskee maahan. Kyse ei ole vain taloudesta; kyse ei ole vain syömisestä, juomisesta ja rahan tekemisestä. Kyse ei ole siitä miten vauraus tulisi jakaa, kuka työskentelee ja ketä riistetään. Ei, nyt on pelissä eri panos: kaikki.

- Kurt Tucholsky, Weltbühne, 11.3.1920.

Johdanto

Tämä pamfletti on pieni panos Ranskassa viime vuosina esiintyneiden kapinoiden ymmärtämiseksi. Lienee tarpeetonta sanoa ettei kyseessä ole sosiologinen, tai hienommin sanottuna teoreettinen, katsaus aiheeseen. Kapinaa voivat ymmärtää ainoastaan ne, joilla on kapinallisten kanssa yhtenevät tarpeet. Toisin sanoen kapinaa voivat ymmärtää ne, jotka tuntevat olevansa osa sitä. Näillä sivuilla kysymme, lyhyen kronologian jälkeen, miten tapahtumat Ranskassa marraskuussa 2005 koskettavat jokaista meistä, ja yritämme myös antaa siihen jonkinlaisen vastauksen.

Haluaisimme tuoda muutamia asioita esiin tässä pikaisessa johdannossa.

Jos vilkaisemme pikaisesti Ranskassa, Italiassa ja Yhdysvalloissa viime vuosina esiintyneitä erilaisia vallankumouksellisia teorioita, voimme nähdä etteivät nämä kapinat olleet alkuunkaan odottamattomia tai ennalta-aavistamattomia. Jotkut toverit puhuvat sisällissodasta, räjähdyksistä, tai purkauksista, joita on vaikea yksilöidä paikkoihin jonne pääoma pakkaa riistettyjä, voidakseen hallita heitä ja heidän täydellistä altistumistaan kauppatavaroille. Ei ole sattumaa, että pinnalle ovat jälleen nousseet 1800-luvun teesit barbaareista, riistettyjen yhteisen järjen romahtamisesta, nihilismin käsitteen epämääräisyydestä jne… Tietyt käsitteet ilmaisevat yksilön ylittäviä tarpeita, vaikkakin ehkä vain alkeellisella ja hämmentyneellä tavalla. Tässä mielessä näiden kapinoiden ja vallankumouksellisen teorian välillä on suora yhteys. Se on jonkinlaista keskustelua matkan päästä. Ranskalaisten tovereiden mukaan kaikki yritykset suoraan kanssakäymiseen ovat tähän mennessä epäonnistuneet. Yhteinen vihamielisyys poliiseja kohtaan, tai käytännön solidaarisuus pidätetyille, ei ole riittänyt. Selvästikin nämä kapinat ovat itsessään teoreettinen ehdotus, maailman tarkastelua. Mutta mitä ne kertovat meille? Eivät selvästikään sitä, että kapinalliset haluaisivat pyörittää tätä maailmaa, halliten tuotantoa ja teknologiaa alhaalta käsin. Ne eivät kerro meille uuraasti työskentelevistä moninaisuuksista, saati demokraattista Eurooppaa haluavien älytyöläisten 'Zapatistimarsseista'. Ranskan liekit ovat tuhonneet kaikki sosiaalidemokraattiset harhakuvat köyhien integroimisesta pääoman yhteiskuntaan.

Walter Benjamin kysyi itseltään, miten Pariisin mellakoijat vuonna 1830 ampuivat julkisia kelloja eri puolilla kaupunkia ilman tekojen koordinointia; omalta osaltamme emme voi jättää huo-

mioimatta miksi nykypäivän villit nuoret polttavat autoja. Mutta mitä auto edustaa nykypäivän yhteiskunnassa? Jätämme kysymyksen toistaiseksi auki.

Mutta jos nyt on kadonnut vaatimus kaiken selittävän suuren vallankumouksellisen teorian esittämisestä, johon työväestön tarvitsee vain uskollisesti tarttua, on tullut aika kokea myös vallankumouksellinen käytäntö täysin eri tavalla. Sen sijaan että pyrittäisiin viemään lippu sinne missä ensimmäinen tuli syttyy ja barrikadi nousee, on nyt mahdollisuus pystyttää barrikadeja ja sytyttää tulia toisaalle kapinan laajennoksena, ei poliittisena suunnannäyttäjänä. Itse asiassa kapinallisia tukevien itkuvirret, jotka valittavat poliittisen ohjelman puutteesta, ovat varsin säälittäviä.

Kapinan laajentaminen ei kuitenkaan tarkoita vallitsevien tapojen omaksumista ja moninkertaistamista (autoja palaa, joten poltetaan mekin niitä), vaan sen päättämistä mihin ja miten täytyy iskeä, jotta kapinan yleinen merkittävyys säilyy.

Samaan aikaan vihaisten lähiönuorten muuntaminen uusiksi vallankumouksellisiksi subjekteiksi olisi yhtä säälittävää. Olisi hienoa ajatella työolojen epävarmuutta vastaan kamppailevien opiskelijoiden[1] ottaneen viestikapulan marraskuun kapinallisilta. Ei alkuunkaan. Vaikka mielenosoituksissa ja kokouksissa nähtiinkin paljon iskulauseita marraskuusta asti vankilassa olleiden kapinallisten (joista monet ovat alaikäisiä) tueksi, varsinainen kanssakäyminen on ollut hyvin vähäistä. Eikä ongelmienkaan määrä ole ollut vähäinen. Esimerkiksi Pariisissa 23. maaliskuuta 2006 olleessa mielenosoituksessa muutama sata 'lähiönuorta' hyökkäsi opiskelijoiden kimppuun, varasti rahaa ja kännyköitä, sekä pahoinpiteli ja solvasi näitä. Lisäksi he hyökkäsivät poliisia paenneiden kimppuun kesken taistelun ja poliisihyökkäysten. Näitä tosiseikkoja ei voida jättää huomiotta. Alueelliset identiteetit, mieltymys kulutushyödykkeisiin, halveksinta 'etuoikeutettuja' opiskelijoita kohtaan jne.. ovat vaikutteita ongelmista joita uusissa sosiaalisissa konflikteissa esiintyy mädän yhteiskunnan perintönä. Mikään kapinan ideologia ei poista niitä.

Marraskuun mellakoiden, ja kaikkialla Ranskassa ilmaantuneiden työlakiuudistusta vastustavien liikkeiden välisen suhteen tarkastelemiseksi, on välttämätöntä punoa yhteen tarinoita, silminnäkijäkertomuksia ja kirjoituksia. Jos haluamme välttää journalistista yksinkertaistamista ja epämääräistä retoriikkaa, meidän täytyy tarttua kamppailun kokemusten elävään elementtiin. Tässä vaiheessa tarjoamme yksinkertaisesti vain yleiskuvauksen tosiasioista.

Aluksi haluamme selventää yhtä latteaa huomiota: ilmaisu 'lähiöiden ihmiset' ei tarkoita yhtään mitään. Ensinnäkin siitä syystä, että pelkästään Pariisin lähiöissä asuu yli 9 miljoonaa ihmistä (ja se on varsin toisenlainen tarina kun miljoonat ihmiset ryhtyvät kapinaan!). Toisekseen, myös suurien kaupunkien rajojen sisällä olevat citét (karkeasti kuvailtuna kokonaiset asuinalueet pihoineen ja aukioineen) olivat myös mukana mellakoissa. Monet 'lähiönuoret' opiskelevat kaupungeissa (sekä lukioissa että yliopistoissa, joissa käy Ranskassa paljon enemmän väkeä kuin vaikkapa Italiassa). Tässä mielessä monet maalis- ja huhtikuun demoihin, sulkuihin ja tappeluihin osallistuneista nuorista ja ei-enää-niin-nuorista olivat samoja kuin Ranskan yöt syksyllä tuleen sytyttäneet. Luotettavien arvioiden mukaan marraskuun kapinoihin osallistui 50 000 ihmistä, kun taas työlakia vastustaneeseen liikkeeseen osallistui muutama miljoona ihmistä. Monilla 'lähiönuorilla' oli itse asiassa pasifistinen asenne, kun taas toiset 'etuoikeutetummat' nuoret kohottivat tarkoituksella tappelun tasoa. Kapinoita tulotason pohjalta selittävät tilastot ovat sosio-

[1] 'CPE' (*contrat première embauche*; 'ensimmäinen työsopimus') oli uusi työsuhdelaki, jonka mukaan työnantaja olisi työsuhteen kahden ensimmäisen vuoden kuluessa voinut antaa alle 26-vuotiaalle työntekijälle potkut ilman mitään erityistä syytä. Laki peruutettiin massiivisten protestien johdosta.

logien heiniä. Joissain maakuntien kaupungeissa (kuten esimerkiksi Rennesissä) opiskelijoiden ja 'lähiönuorien' kanssakäyminen oli strategisesta näkökulmasta tarkasteltuna varsin tehokasta, aiheuttaen äärimmäistä huolta Sarkozylle ja hänen miehilleen. Pariisissa huomattavasti vähemmän. Sille on selvästikin syynsä. Monille 'lähiönuorille' tuottaa vaikeuksia päästä pääkaupungin mielenosoituksiin: jos heitä ei pysäytetä ennen juniin nousemista, mellakkakytät hakkaavat heidät heti junasta poispääsyn jälkeen. Jos he onnistuvat pääsemään mielenosoitukselle asti, niin ammattiliittojen järjestysmiehet pitävät heidät sen ulkopuolella, monien opiskelijoiden tukemana. Se on kuin bensaa liekkeihin. Lisäksi nuorempi väki, joka ei ole niin kokenutta tappelemaan suoraan poliisien kanssa, eristyy ryöstelyn ja tulipalojen aikana, minkä seurauksena he joutuvat helposti pidätetyksi. Tietenkään tämä ei oikeuta heidän valikoimatonta vihaansa muita mielenosoittajia kohtaan, mutta todistaa erilaisista sosiaalisista tilanteista ja elämäntavoista. Ne, jotka kokevat suoraan virkavallan kurinpitotoimet, mikä tarkoittaa usein piestyksi joutumista kadulla tai poliisiasemalla, pitävät ehkä outoina marsseja, joita poliisi saattaa joka paikkaan… Toisin sanoen, sortumatta itse yksinkertaistukseen ja pitäen mielessä joitain huomattavia poikkeuksia, voimme sanoa että tällä hetkellä Ranskassa tietyt villit nuoret kohtaavat käytännössä yksin taistelun, jollaista ei ennen ole nähty (marraskuun jälkeen on tuhopolttojen lisäksi nähty myös useita väkivaltaisia ryöstöjä, joissa nuorisojoukot hyökkäävät turvayhtiöiden autojen kimppuun pesäpallomailoilla…) Vallankumouksellisille, jotka julkisesti ovat kapinan puolella valtiota vastaan, ei ole helppoa olla itse tilanteessa, edes niissä kamppailun hetkissä, jotka osoittautuvat yhtä radikaaleiksi kuin viime kuukausina.

Esimerkki selventää tätä. Kamppailu keskittyi ensin uuteen työlakiin, mutta pian tajuttiin ettei työolojen epävarmuus riipu tietystä sopimuksesta; päinvastoin, se on kokonaisen sosiaalisen järjestelmän tuote, eikä sitä voida reformoida. Vaikkakin liike lopulta saavutti päämääränsä (kuten kaikki tietävät, hallitus veti lopulta lakialoitteen pois), se tiesi olevansa silti puolustuskannalla. Askel siitä eteenpäin ei ollutkaan niin helppo. Liikkeen pääiskulause, jota ehdotettiin ensin varovaisesti, ja sitten lähes virallisesti (opiskelijatapaamisissa äänestettyjen aloitteiden kautta) oli: suljetaan kaikki. Ja niin kävi. Asemat, tiet, yliopistot, bussivarikot ja moottoritiet: ihmisten ja tavaroiden virta häiriintyi pahasti, yleisen ilmapiirin ollessa asian takana. Ne jotka eivät olleet valmiita tappelemaan poliisia vastaan löysivät toimintamuotonsa barrikadeilta, seuraten kaikkia todellisia liikkeitä kuvaavia, toisiaan täydentäviä leikkisiä tekoja. Kaikista vihaisimmat, ne joiden päivittäinen olemassaolo on poliisien ja rautaporttien, betonirakennusten ja ostoskeskusten välissä lusittava elinkautinen, eivät työlaista huolimatta kuitenkaan halunneet sulkea kaikkea vaan tuhota kaiken. Vallankumouksellinen retoriikka, rohkeudessaan nuuka ja järjestämiskyvyssään ponneton, on käytännössä hylännyt heidät. Tarvitaan paljon enemmän kokemuksia, paljon enemmän tulia, ja paljon enemmän ryöstelyä. Mutta tie on auki.

Tämä pamfletti on pieni panos sen puolesta, että näitä kokemuksia omaksutaan, niistä keskustellaan, ja niitä levitetään muuallakin kuin Ranskassa. Se mitä Ranskassa tällä hetkellä tapahtuu on jonkinlainen 'asevarasto', jonka avulla voimme teroittaa ajatuksiamme ja käytäntöjämme, niin yöllä kuin päivälläkin.

Toukokuu 2006

Yöt täynnä raivoa

Ensimmäinen yö: 27.-28. lokakuuta

Kaksi teiniä, 17-vuotias Ziad ja 15-vuotias Bouna, kuolevat sähköiskuun piiloudduttuaan muuntoasemaan paetessaan poliisia Clichy-sous-Boisin lähiössä. Kolmas nuori, Metin, loukkaantuu vakavasti. Alkuun poliisi, paikallinen prefekti, sekä sisäministeri kiistävät poliisien jahdanneen nuoria. Toinen, myöhemmin julkistettu virallinen versio kuului niin, että nuoret olivat mahdollisesti varkaissa, ja pakenivat siksi poliisia. Selviytynyt poika ei vahvista tätä versiota, sillä tutkijoiden mukaan 'hän ei muista mitään'. Paikallisen maistraatin mukaan nuoret 'eivät olleet rikollisia', sillä heidän poliisirekisterinsä oli puhdas. Myöhemmin vahvistettiin poikien paenneen rutiininomaista henkilöpapereiden tarkistusta, eivätkä he olleet siis olleet varkaissa. Syy siihen miksi he pakenivat poliisia yhdessä muiden nuorten kanssa oli siinä, ettei kaikilla heistä ollut henkilöpapereita. Esimerkiksi Metin odotti vielä päätöstä papereiden suhteen.

Uutisen levitessä 'hallitsemattomat nuorisojengit' (palokunnan edustajan sanoja lainataksemme) antavat raivonsa purkautua. He heittävät loukkaantuneita nuoria auttamaan tulleita palomiehiä kivillä; tämän jälkeen tuhotaan muutama bussipysäkki, sytytetään palamaan 23 autoa (mukaan lukien poliisiautoja ja kaupungin ajoneuvoja), sekä hyökätään kauppaan, kouluun, postitoimistoon ja kaupungintaloon. 300 poliisia yrittää pärjätä nuorten raivolle. Noin 27 pidätetään. 17 poliisia ja kolme toimittajaa loukkaantuu.

Toinen yö: 28.-29. lokakuuta

Noin 400 nuorta ottaa yhteen poliisin kanssa heittämällä polttopulloja ja kiviä Chêne-Pointussa (missä Ziad ja Bouna asuivat). Mellakkapoliisi CRS:n ajoneuvoa kohti ammutaan. Yön aikan loukkaantuu toimittaja ja yli kymmenen poliisia, mellakoijien polttaessa noin 30 autoa ja monia roskalavoja. 19 pidätetään, joista 14 vangitaan. Poliisien ammattiliitto pyytää lisää voimaa vetoamalla poliisia kohti ammuttuihin laukauksiin. Sarkozy lupaa että kaikki poliisiautot varustetaan videokameroilla.

Kolmas yö: 29.-30. lokakuuta

Lauantaina 29. lokakuuta noin 500 Clichy-Sous-Boisin asukasta järjestää hiljaisen marssin kahden sähköiskuun kuolleen pojan muistoksi. Joillain mielenosoittajilla on yllään valkoiset t-paidat joissa lukee kahden uhrin nimet ja "turhaan kuolleet". Yöllä poltetaan autoja, mutta yhteenottoja poliisin kanssa ei esiinny. Kymmenkunta vasaroita ja bensakanistereita mukanaan kantanutta nuorta pidätetään.

Neljäs yö: 30.-31. lokakuuta

Poliiseja heitellään esineillä Forestièren alueella. Mellakkapoliisit ampuvat kyynelkaasukanisterin moskeijaan, jossa ryhmä naisia on rukoilemassa Ramadanin pyhimpänä yönä. Näiden poistuessa moskeijasta poliisit solvaavat heitä muun muassa huutamalla: "Menkää huorat kotiinne katsomaan lastenne perään". Clichyssä asuvan muslimin mukaan: "Jos kyseessä olisi ollut synagoga, olisi tämä suuri skandaali". Tappelun seurauksena 11 ihmistä pidätetään ja 6 poliisia loukkaantuu.

Viides yö: 31.lokakuuta – 1. marraskuuta

Kahden kuolleen pojan vanhemmat kieltäytyivät tapaamasta sisäministeri Sarkozya lokakuun viimeisenä päivänä. Sarkozy oli aiemmin kutsunut lähiönuoria 'roskaväeksi'. Samana päivänä kolme Clichy-sous-Boisissa edellisenä päivänä pidätettyä nuorta (ranskalainen, paperiton marokkolainen sekä Norsunluurannikolta tullut pakolainen) tuomitaan kahdeksan kuukauden vankeuteen poliisin kimppuun hyökkäämisestä. Toiset 5 nuorta tuomitaan tutkintavankeuteen. Vangitsemisuutisesta kuullessaan he huusivat "miksi? teillä ei ole mitään todisteita!" Aikuisryhmät organisoivat vain muslimeista koostuvia sosiaalipalveluyksiköitä väkivallan estämiseksi. Kapinallisilla ei ole aikomustakaan seurata heidän ohjeitaan, ja yöllä poliiseja vastaan hyökätään ki-

villä ja polttopulloilla. Autoja ja roskalavoja poltetaan entistä enemmän: palokunta ja poliisit toivotetaan tervetulleiksi kivisateella. Kytät ampuvat kyynelkaasua ja kumiluoteja. Montfeirmelin poliisivarikko Clichy-sous-Boisin lähellä sytytetään palamaan ja yön aikana palaa yhteensä sata autoa. Poliisiammattiliitto CFTC:n virkailija Michel Thooris kutsuu tilannetta ”sisällissodaksi” ja pyytää armeijan väliintuloa.

Kuudes yö: 1-2. marraskuuta

Kapina leviää kaikkialle Ranskaan. 228 autoa poltetaan eri puolilla maata, pääosin kuitenkin Seine-Saint-Denisin alueella, jossa poltetaan myös monia poliisi- ja paloautoja. Hallituksen mukaan tämä on vain ’normaalia kaupunkiväkivaltaa’. Muuten suorat yhteenotot poliisien kanssa ovat harvinaisia. Kapinallisten taktiikka tuntuu olevan nopeasti liikkuvat, tulipaloja sytyttävät pienryhmät, jotka välttävät suoraa yhteenottoa poliisin kanssa. Sisäministeri Sarkozy sanoo että ”voidaksemme auttaa muita paremmin, emme aio kohdella lempeästi niitä jotka eivät tottele lakia.” Aulnay-sous-Boisissa heitetään kaupungintaloa polttopulloilla ja paloasemaa kivillä. Poliisi ampuu kumiluoteja.

Seitsemäs yö: 2.-3. marraskuuta

Arviolta 400 autoa poltetaan eri puolilla maata. Pariisin lähiöissä esiintyy myös suoria yhteenottoja poliisien kanssa, sekä hyökkäyksiä poliisiasemille ja kauppoihin. Autoja poltetaan paikallisen prefektin palatsin edustalla Bobignyssä. Hauts-du-Seinessä ja Aulnay-sous-Boisissa, kahdessa Pariisin pohjoisessa lähiössä, poliisiasemille hyökätään polttopulloilla. Kolme valtiollisen France 2 -televisiokanavan toimittajaa joutuu pakenemaan autostaan kymmenien kapinallisten tieltä – kohta autosta on vain palanut raato jäljellä. Muutamia poliiseja loukkaantuu, ja yksi palomies kärsii toisen asteen palovammoista saatuaan polttopullosta naamaan. Renaultia myyvä autokauppa, muutama koulu sekä pankki sytytetään palamaan. Mellakkapoliiseja kohti ammutaan La Courneuvessa ja Saint-Denisissä. Lisäksi La Courneuvessa heitellään aseyhtiö Eurocopterin rakennusta polttopulloilla, ja Clichy-sous-Boisissa hyökätään paloasemalle. Paikallisjuna joutuu lopettamaan liikennöinnin jouduttuaan jatkuvasti kivisateen kohteeksi.

Sarkozy julistaa että väkivalta ”ei ole alkuunkaan spontaania”, päinvastoin, ”se on täysin suunniteltua. Yritämme selvittää kuka sen takana on.”

Kahdeksas yö: 3.-4. marraskuuta

Pitkin Ranskaa poltetaan noin 900 autoa. Näistä 519 Ile-de-Francen alueella ja 250 Seine-Saint-Denisissä. Viisi poliisia loukkaantuu heitä kohti heitetyistä esineistä. Pariisin ydinkeskustassa palaa seitsemän autoa. Suoria yhteenottoja poliisin kanssa ei juurikaan esiinny. Le Nouvel Observateur toteaa, että edellisten päivien tappeluiden ja pidätysten takia ’roskaväki’ on päättänyt toimia oman alueensa ulkopuolella. Sama lehti pistää merkille, kuinka kohteet ovat lähinnä auktoriteetin symboleja. Monet julkiset rakennukset ovat hyökkäysten kohteena, etenkin koulut, paikallishallinnon rakennukset ja poliisiasemat (joihin on monissa paikoissa hyökätty polttopulloilla). Val d’Oisessa poltetaan 105 autoa ja ryöstetään supermarketti. Seine-Saint-Denisissä ryöstetään urheiluvälinekauppa. Julkinen liikenne keskeytetään turvallisuussyistä monissa paikoissa. Mattovarasto palaa rajusti Aulnay-sous-Boisissa. Myös monia muita varastoja palaa eri paikoissa. Oikeustaloa heitetään polttopulloilla Bobignyssä. Mellakkapoliisien autoja ammutaan Neuilly-sur-Marnessa. Stainsin kommunistipormestari katsoo vierestä kun hänen autonsa sytytetään tuleen hänen jutellessaan ryhmälle nuoria. Myös monia busseja sytytetään palamaan: Trappesissa 27 bussia tuhoutuu tulipalossa linja-autovarikolla. Poliisi ottaa yön aikana kiinni noin 250 ihmistä eri puolilla Ranskaa. Liikuntarajoitteinen nainen loukkaantuu bussiin kohdistuneessa hyökkäyksessä Sevranissa. Prefekti Cordetin mukaan: ”Suuret jengit ovat häviämässä toiminnan

perustuessa nyt hyvin nopeasti liikkuviin pieniin ryhmiin." Sisäministeri Sarkozy julistaa valtion päättäneen valita kovan linjan. Marine Le Pen, Jean Marie Le Penin tytär ja uusfasistisen Kansallisen Rintaman varapuheenjohtaja, pyytää hallitusta ottamaan hätätilakeinot käyttöön. Philippe de Villiers pyytää pääministeriltä että "hallituksen pitää käytää vahvempia keinoja, tilanne vaikuttaa etniseltä sisällissodalta."

Yhdeksäs yö: 4.-5. marraskuuta

754 autoa sytytetään yön aikana palamaan eri puolilla maata, poliisin ottaessa kiinni 203 ihmistä. Bobignyssä palaa iltapäivällä useita autoja parkkihallissa: monet autoista kuuluvat paikalliselle oikeusistuimelle. Aisnessa sytytetään bussivarikko palamaan: kaksi bussia tuhoutuu täysin, kahden kärsiessä vakavia vahinkoja. Iskuja tapahtuu myös Renaultin autokauppoja vastaan. Pariisin Place des Fêtesissä heitellään polttopulloilla poliisiasemaa. Oikeustalo pistetään paskaksi ja sytytetään palamaan Ile-de-Francessa. Myös useita kouluja tuhotaan ja sytytetään palamaan. Suuri tulipalo tuhoaa vaatevaraston Aubervilliersissä; Montreuilissa poltetaan autokauppa ja supermarketti. Seine-Maritimessa väkijoukko pysäyttää bussin ja sytyttää sen palamaan päästettyään ensin kaikki matkustajat pois.

Muutama sata kansalaista osoittaa mieltään väkivallan loppumisen puolesta. Yöllä Pariisin yllä pyörii kohdevalolla ja videokameralla varustettu helikopteri; kaduille lähetetään 2300 poliisia lisää. Pariisin yleinen syyttäjä Ives Bot sanoo Europe 1 -kanavalle että "väkivalta on organisoitua". Romano Prodi sanoo samanlaisia väkivallanpurkauksia esiintyvän pian myös Italiassa.

Kymmenes yö: 5.-6. marraskuuta

1 295 autoa sytytetään palamaan yön aikana eri puolilla maata, poliisin ottaessa kiinni 312 ihmistä. Yvelinessä poliisia heitetään kivillä, pyöränrenkailla ja ostoskärryillä rakennuksista. Kaupungin öljyvarasto yritetään sytyttää palamaan. Corbeil-Essonnessa hajotetaan McDonaldsin ikkunat ajamalla autolla niistä läpi. Tämän jälkeen mäkki sytytetään palamaan. Grignyssä Pariisin eteläpuolella arviolta 200 mellakoijaa ottaa yhteen poliisin kanssa; kyttiä ammutaan muutaman kerran pumppuhaulikolla: kymmeniä poliiseja loukkaantuu, 2 vakavasti. Lisäksi kaupungissa sytytetään palamaan kaksi koulua. Normandian Evreuxissa palaa yön aikana noin 60 autoa, postitoimisto, kaupungintalo ja kaksi koulua; poliiseja loukkaantuu yhteenotoissa. Noisy-le-Grandissa poltetaan iso koulu ja paljon autoja. Alppien lähellä Grand Vallaurissa sabotoidaan valtion sähköyhtiön voimalaa. Aubervilliersissä vedetään turpaan korealaista tv-toimittajaa. 13 autoa poltetaan Pariisin eri kaupunginosissa; 30 pidätetään, 11 heistä "palopommin tekemisestä". Tulipaloja syttyy aiemmin suhteellisen rauhallisilla alueilla (Bretagne, Alsace, Lorraine, Auvergne, Limousin ja Cote d'Azur): pääosin kyseessä on autoja polttopulloilla sytyttävät nopeasti liikkuvat pienryhmät, jotka eivät pelkää ilmassa pyöriviä lukuisia poliisihelikoptereita. Bussivarikoita poltetaan useissa paikoissa. Vaikka suorat yhteenotot poliisin kanssa ovat harvinaisia, ohiajavia kyttäautoja heitellään usein kivillä. Loiressa poliisia ja palokuntaa kohti heitetään polttopulloja. Kaksi poliisia loukkaantuu Grenoblessa kaasupullon räjähtäessä työkoneella. Evryssä olevasta varastosta löydetään noin 150 polttopulloa.

Yhdestoista yö: 6.-7. marraskuuta

Mellakoiden huippukohta: 1 408 autoa sytytetään palamaan, 395 otetaan kiinni (83 on vangittu ensimmäisen 10 päivän aikana), ja useita poliiseja loukkaantuu. "Tämä on uudenlainen kaupunkisissi, joka liikkuu hyvin nopeasti sytyttäen paloja, tuhoten, hyökäten, vältellen suoraa yhteenottoa poliisin kanssa, ja kyeten käyttämään kaikkia moderneja kommunikointivälineitä" (Libération). Ensimmäiset yhteenotot tapahtuvat "kuumalla alueella" Toulousessa missä mellakoijat tappelevat poliisien kanssa. Kansanedustaja Pierre Lellouchen vaalitoimistoa heite-

tään polttopullolla Pariisissa. Rouenissa poltetaan useita autoja ja ajetaan autolla poliisiaseman ovista läpi; myös Perpignanissa käytetään autoa 'muurinmurtajana' kyttäasemaa vastaan. Lastentarha sytytetään palamaan Saint-Etiennessä, jossa julkinen liikenne joutuu keskeyttämään toimintansa lukuisten hyökkäysten takia. Televisioaseman rakennustyömaa tuhoutuu yöllä tulipalossa Asnière-sur-Seinessä. Tulipaloja syttyy myös Lyonissa (jossa oli ennen kapinan alkua ollut tappeluita kolmena yönä sen jälkeen kun kytät hakkasivat arabinuoren), Lillessä, Orléansissa, Nizzassa, Bordeauxissa, Strasbourgissa, jne. 13-kuukautta vanha lapsi loukkaantuu päähän Colombesissa hyökkäyksessä bussiin. Rosny-sous-Boisissa hyökätään nuorten urheilukeskusta vastaan; Aubervilliersissä hyökätään moottoripyöräkauppaan, Saint-Mauricessa lastentarhaan, Trappesissa valtiovarainministeriön toimistoon ja Surissa lääkevarastoon. Sètessä heitellään kirkkoa polttopulloilla aiheuttamatta kuitenkaan mainittavaa vahinkoa. 61-vuotias mies kuolee jouduttuaan pahoinpidellyksi yrittäessään suojella autoaan.

Ranskan Islamilaisten Organisaatioiden Komitea julistaa 'fatwan', joka tuomitsee käynnissä olevan väkivallan. Raincyn pormestari järjestää kaduille kansalaispartioita. Oikeusministeri Pascal Clement toteaa: "Viime viikonloppuun asti se oli vain kaupunkiväkivaltaa. Nyt se on todellinen kapina." Sisäministeriö ilmoittaa että pormestareille ja syyttäjille tulee oikeus määrätä ulkonaliikkumiskieltoja, ja että Algeriassa 1955 (kun se oli vielä Ranskan siirtomaa) käyttöön otettu hätätilalaki palautetaan voimaan. Sarkozy julisti myös suuria etsintöjä käytettävän siellä missä epäillään olevan aseita. De Villiers vaatii armeijan ottamista käyttöön ja kaikkien maahanmuuttajien pidättämistä. Kolme 'bloggaajaa' pidätetään (2 Pariisissa ja 1 Aix-en-Provencessa) syytettynä mellakoiden lietsomisesta internetissä.

Kahdestoista yö: 7.-8. marraskuuta

1 173 autoa palaa, 12 poliisia loukkaantuu ja 330 otetaan kiinni 226 Ranskan kaupunkia käsittävissä mellakoissa. Jälleen palaa julkisia rakennuksia, kouluja ja busseja; kaksi italialaista toimittajaa joutuu hyökkäyksen kohteeksi Clichy-sous-Boisissa. Mellakoijat pysäyttävät bussin Toulousessa ja sytyttävät sen palamaan päästettyään ensin matkustajat pois. Hal-sanomalehden mukaan yksi poika sai vakavia vammoja käteensä yritettyään heittää kyynelkaasukranaattia takaisin tulosuuntaansa. Yleisesti ottaen mellakat osoittavat Pariisissa rauhoittumisen merkkejä, jatkuen kuitenkin maakunnissa. Muslimijärjestöt osoittavat jälleen kerran suuttumustaan väkivaltaa kohtaan. Joillain alueilla on kiellettyä myydä bensaa ja kaasupulloja alaikäisille. Bordeauxissa räjähtää bussi sen jälkeen kun siihen on hyökätty polttopulloilla. Lyonissa yömetroliikenne häiriintyy jatkuvista välikohtauksista ja radalle heitetyistä polttopulloista. Yhdeksän bussia palaa varikolla. 53-vuotias mies loukkaantuu saatuaan osuman rakennuksesta heitetystä ovenkahvasta. Poliisijohtaja Michel Gaudin toteaa mellakoijien saavan intonsa aidosta "instituutioiden vastaisesta halusta."

Pieniä kaupunkisissien iskuja tapahtuu myös Luxemburgissa ja Brysselissä palavien autojen muodossa. Italialle kuuluvan Sardinian Gagliarissa poltetaan kolme autoa ja rikotaan kaupan ikkuna. Kaupungissa poltettiin muutama auto jo paria päivää aikaisemmin.

Kolmastoista yö: 8.-9. marraskuuta

Parlamentin kyselytunnin aikana Sarkozy sanoo vaativansa kaikilta syyttäjiltä "kaikkien syylliseksi todettujen ulkomaalaisten, niin laillisten kuin laittomien karkottamista, mukaanlukien ne joilla on oleskelulupa." Samana päivänä ilmoitetaan hätätilalain käyttöönotosta 9. marraskuuta alkaen. Lain nojalla:

- ihmisiä ja ajoneuvoja kielletään liikkumasta tietyillä kaduilla tiettyinä aikoina

- voidaan luoda erityisiä ’turvallisuusalueita’ erikoissääntöineen
- kokoontumiset ovat kiellettyjä
- ihmisiä voidaan määrätä kotiarestiin
- ratsioita voidaan tehdä sekä yöllä että päivällä ilman tuomioistuimen myöntämää etsintälupaa
- radioasemat, elokuvat, teatteriesitykset ja lehdistö tulevat esivallan kontrolliin
- kaikenlaiset aseet ja ammukset täytyy toimittaa poliisiasemalle

Illalla sisäministeri Sarkozy lähettää syyttäjille sähkeen, jossa vaaditaan kaikkien mellakoissa pidätettyjen ulkomaalaisten karkottamista. Toimen kohteeksi joutuu 120 nuorta, joista lähes kaikilla on lupa- ja paperiasiat kunnossa. Useat ihmisoikeusjärjestöt sekä kommunistipuolue ja vihreä puolue tuomitsevat yksimielisesti tämänkaltaisen tuplarangaistuksen (laillisten maahanmuuttajien karkottamisen muiden syytteiden nojalla). Sisäministerin mukaan kyseessä ei ole kaksoisrangaistus, vaan yksinkertaisesti karkotus. Eli siis suora potkiminen maasta pihalle ennen kuin tuomiota on edes annettu (!). Vuonna 1994 korkein oikeus ja valtioneuvosto kieltäytyivät panemasta täytäntöön silloisen sisäministeri Pasquan kahteen algerialaiseen kohdistamaa vastaavaa menettelyä Lyonin mellakoiden jälkeen.

Yön aikana kaduilla on noin 11 500 poliisia (tuhat edellisyötä enemmän). Yö on edellisöitä huomattavasti rauhallisempi: vain 617 autoa sytytetään palamaan ja poliisi ottaa kiinni 280 ihmistä (noin 1830 on pidätetty mellakoiden alun jälkeen, ja noin sata on ollut oikeudessa). Tuli tuhoaa koulut La Courneuvessa ja Villeneuve-d’Ascq:ssa. Arrasissa ryöstetään kaksi kauppaa ja sytytetään sen jälkeen palamaan. Lisäksi kaupungissa sytyteään tuleen liike- ja viihdekeskukset. Paikallislehden toimitus sytytetään palamaan Grassessa. Muutamaa venäläistä toimittajaa vedetään turpaan Lyonissa, jossa metroliikenne on edelleen pysähdyksissä edellisöiden hyökkäysten takia. Yöliikenne takkuaa muissakin kaupungeissa, kuten esimerkiksi Grenoblessa. Toulousen lähiöissä poliiseja heitellään polttopulloilla ja kivillä. Lillessä hyökätään kaupungintaloa vastaan. Supermarketin ryöstö epäonnistuu Marseillessa.

Räppäri Magyd Cherfi kuvailee kapinallisia ”epätoivoisiksi nuoriksi jotka eivät usko mihinkään”.

17 autoa sytytetään palamaan eri puolilla Belgiaa. Saksassa poltetaan 11 autoa Berliinissä ja Kölnissä, ja Altenburgissa heitetään polttopulloja kouluun. Myös Lissabonissa poltetaan autoja.

Montrealissa kymmenet anarkistit osoittavat mieltään Ranskan konsulaatilla solidaarisuutena Ranskan mellakoijille.

Neljästoista yö: 9.-10. marraskuuta

Grignyssä käynnistetään tutkimukset ’murhayrityksestä’ sen jälkeen kun poliiseja viskeltiin kumiluodeilla. 482 autoa sytytetään palamaan 152:ssa eri kaupungissa ja 203 ihmistä pidätetään (2033 ihmistä on otettu kiinni mellakoiden alusta lukien). Poliisi ja palomies loukkaantuu Sensissä saatuaan osumia kivistä. Poliisiasema, kolme koulua ja kaupungintalo joutuvat tuhopolttoiskujen kohteiksi. Vain kuusi hallintoaluetta ottaa ulkonaliikkumiskiellon käyttöön. Yömetroliikenne seisoo edelleen Lyonissa. Bordeauxissa kielletään bensakanistereiden ostaminen ja kuljettaminen. Vastaavia asetuksia tehdään myös Loiretissa ja Marseillessa. Eniten hässäköitä esiin-

tyy Toulousessa, Lillessä, Marseillessa ja Strasbourgissa. Pariisissa säädetään mielenosoituskielto kaupungin keskustaan.

Mellakoita ilman suoria yhteenottoja kyttien kanssa esiintyy myös Brysselin ja muiden Belgian kaupunkien lähiöissä.

Viidestoista yö: 10.-11. marraskuuta

Välikohtausten lukumäärä laskee: 463 autoa sytytetään palamaan (111 Ile-de-Francessa) ja 201 ihmistä otetaan kiinni. Bordeauxissa sytytetään palamaan oikeustalon pihalle pysäköityjä poliisiautoja. Yksi poliisi pidätetään ja neljää muuta epäillään miehen pahoinpitelystä La Courneuvessa. Yhteensä 8 poliisia joutuu tutkinnan kohteeksi tv-kanava 2:n dokumenttien seurauksena. Torstaina 10. marraskuuta pidätetään neljäs mies syytettynä väkivallan lietsomisesta internetissä: hän saattaa saada 1-7 vuotta vankeutta. Pariisissa kielletään bensakanistereiden myynti ja kuljettaminen.

Kansallisen Rintaman johtaja Jean-Marie Le Pen kiittää ironisesti pääministeri Villepiniä ja sisäministeri Sarkozya samojen sloganeiden ja keinojen ehdottamisesta joita hänkin on kannattanut. Sarkozy julistaa tv-ohjelmassa kuinka pitää tehdä ero epäonnisten lähiönuorten ja mellakoivan 'roskaväen' välille (toistaen jälleen kerran kiistellyn lausuntonsa). Hän väittää myös että "afrikkalaisten maahanmuuttajien lapset aiheuttavat enemmän ongelmia kuin ruotsalaista, tanskalaista tai unkarilaista alkuperää olevat, koska heidän kulttuurinsa, yhteiskunnalliset juurensa ja moniavioisuus tuottavat enemmän vaikeuksia".

Noin 400 anarkistia hyökkää Ranskalaista Instituuttia vastaan Kreikan Ateenassa solidaarisuutena Ranskan kapinallisille: rakennuksen ikkunat hajotetaan ja seinään kirjoitetaan: "Ne jotka kylvävät armeijoita, niittävät yhteiskunnallista sotaa Pariisissa, Ateenassa ja kaikkialla." Myös Thessalonikissa rikotaan paikallisen Ranskalaisen Instituutin ikkunat, minkä lisäksi paikalle jätetään lentolehtisiä joissa lukee "kapinalliset ovat oikeassa." 6 autoa sytytetään palamaan Belgiassa, jossa esiintyy muitakin "eristyneitä välikohtauksia", mukaan lukien yrityksiä polttaa kouluja.

Kuudestoista yö: 11.-12. marraskuuta

502 autoa sytytetään palamaan ja poliisi ottaa kiinni 206 ihmistä. Tulipalojen määrä on vähentynyt huomattavasti, ja hyvin harvassa kaupungissa on yli puolenkymmentä paloa. Kuumimmat paikat ovat Lille, Lyon, Strasbourg ja Toulouse. Saint-Quentinissä poliisi loukkaantuu vakavasti (toiseen asteen palovammoja) auton takapenkille asetetun palopommin räjähtäessä. Auto palaa lopulta kokonaan. Maison-Alfortissa heitetään kuusi polttopulloa poliisiaseman pihalle. Carpentrasissa heitetään kaksi palopommia moskeijaan. Yvelinesissä sytytetään kaksi kauppaa palamaan, Seine-et-Marnessa päiväkoti. Helikopteri onnistuu estämään koulun sytyttämisen Sevranissa, ja yhdeksän otetaan kiinni. Amiensissa, jossa on ulkonaliikkumiskielto, voimalaitokseen kohdistunut hyökkäys aiheuttaa sähkökatkoksen ja yhteenottoja puhkeaa poliisin kanssa. Palokunta otetaan vastaan kivisateella Alsacessa; nuoret hyökkääjät katoavat heti poliisin saapuessa. Iltapäivällä kymmenet nuoret ottavat yhteen poliisien kanssa Lyonin keskustassa: muutamia kauppoja hajotetaan ja 11 pidätetään. Silminnäkijät sanovat poliisin selvästikin provosoineen mellakan. Ousse-des-Boisissa hyökätään ravintolaan, joka ryöstetään ja sytytetään palamaan; kuten tavallista, palokunta otetaan vastaan kivillä. Angoulêmessä kolme ihmistä yrittää sytyttää sähkövoimalan palamaan; heitä jahtaavia poliiseja heitellään kivillä lähitalojen katoilta. Lyonissa palamaan sytytetty skootteri aiheuttaa vahinkoja läheiselle pankkiautomaatille.

Kuudes yö mellakoita Belgiassa: 15 autoa sytytetään palamaan, näistä 8 Brysselissä, jossa on poltettu yhteensä 60 autoa mellakoiden alun jälkeen. Poliisin mukaan kyse on erillisistä yksittäistapauksista. Iltapäivällä ja yöllä Italian Bolognassa poltetaan tusinan verran roskalaatikoita,

ja seiniin ilmestyy iskulauseita kuten: ”Bologna kuten Pariisi” ja ”Kapina on välttämätöntä, solidaarisuutta Pariisin hulttioille”. Solidaarisuusaktioita Ranskan mellakoijille on myös Istanbulissa, jossa konsulaatin edustalla järjestetään mielenosoitus ranskalaisten lähiöasukkaiden ”oikeutetulle kamppailulle”. Myös Barcelonassa järjestetään mielenosoitus konsulaatilla, ja vaikka välikohtauksia ei esiinny, 5 henkilöä otetaan kiinni demon päätyttyä syytettynä julkisrauhan häirinnästä ja virkamiehen vastustamisesta. Yksi mielenosoittaja kirjoitti Indymediaan: ”Kaikki tämä vain pasifistisesta solidaarisuuden osoituksesta. Tuntuu että poikkeustilaa sovelletaan myös jalkakäytävillä Ranskan konsulaattien edessä.”

Seitsemästoista yö: 12.-13. marraskuuta

’Normaalius’ palautuu hitaasti: vain 374 autoa sytytetään palamaan ja poliisi ottaa kiinni 212 ihmistä. Illalla Sarkozy, joka on vahvistanut että kaikki mellakointiin osallistuneet ulkomaalaiset (oli niillä paperit tai ei) tullaan karkoittamaan, menee Champs Eliséelle, jossa mielenosoittajat ottavat hänet vastaan. Myöhemmin hän rehentelee että ”oli siellä myös ihmisiä jotka taputtivat”. Yön aikana eri puolilla Ranskaa on liikkeellä noin 12 000 poliisia. La Courneuvessa poliisi loukkaantuu rakennuksesta heitetystä keilapallosta. Carpentrasissa sytytetään koulu palamaan ja ajetaan autolla vanhusten kuntoutuskeskuksen ikkunoista läpi. Toulousen lähiöissä sytytetään suuria tulipaloja, palaneiden paikkojen joukossa on hi-fi -kauppa ja sen varasto. Lyonissa kielletään kokoontuminen kaduille. Moskeijaan hyökätään polttopullolla joka ei kuitenkaan syty kunnolla. Yhteenottoja myös Toulousessa ja Strasbourgissa. Pariisissa esiinny välikohtauksia, ja siellä liikkeellä on 3000 poliisia. Noin kolmessakymmenessä kaupungissa on yhä ulkonaliikkumiskielto.

Seitsemäs väkivaltayö Belgiassa: kymmeniä autoja poltetaan. Brysselin keskustassa puhkeaa yhteenottoja poliisin kanssa, barrikadeja nousee ja roskalaatikoita sytytetään tuleen. Kymmeniä ihmisiä pidätetään ja useita poliisiautoja vaurioituu. Viikon aikana Belgiassa on sytytetty palamaan 90 autoa. Maan viranomaiset sanovat kyseessä olevan erillisiä yksittäistapauksia. Myös Hollannin Rotterdamissa tuhoutuu muutamia autoja tuhopoltoissa. Satakunta anarkistia osoittaa mieltään Ranskan lähetystöllä Ateenassa solidaarisuutena mellakoijille. Ateenassa hyökätään polttopulloilla kahteen autokauppaan (Mercedes ja Citroen) ja 20 autoa palaa.

Kahdeksastoista yö: 13.-14. marraskuuta

Välikohtausten määrä vähenee: 271 autoa sytytetään palamaan, ja poliisi ottaa kiinni 112 ihmistä; viisi poliisia loukkaantuu, kaksi heistä tutun kaavan mukaan: palamaan sytytettyyn roskalaatikkoon heitetty kaasupullo räjähtää. Toulousessa laitetaan palava auto kulkemaan päiväkotia kohti aiheuttaen vahinkoja osalle rakennuksesta. Lyonissa poltetaan noin 15 autoa, joiden lisäksi poltetaan koulu ja toista koulua päin ajetaan autolla. Myös Strasbourgissa esiintyy välikohtauksia.

Ranskan hallitus päättää jatkaa hätätilaa vielä kolmella kuukaudella. Poliisi tekee kahdeksan operaatiota eri lähiöissä mellakoijien tunnistamiseksi ja pidättämiseksi. 503 ihmistä pidätetään (107 alaikäistä ja 486 täysi-ikäistä). Mellakoiden alkamisen jälkeen poliisi on ottanut kiinni 2 652 ihmistä, 375 on käynyt pikaoikeudessa ja 213 on laitettu tutkintavankeuteen odottamaan oikeudenkäyntiä. 120 ulkomaalaista, joista osalla paperit ja osalla ei, on karkotusvaarassa. Viranomaiset käynnistävät uusia tutkimuksia, jotka johtavat uusiin pidätyksin. Muutamissa tapauksissa imaamit auttavat nimeämään mellakoijia.

Tässä joitain esimerkkejä ihmisille annetuista tuomioista. Toulousessa: viiden kuukauden tuomio roskalaatikon sytyttämisestä palamaan; kolmen kuukauden tuomio perseen näyttämisestä poliisille; kaksi kuukautta viranomaisen solvaamisesta, eli persettä näyttäneen henkilön seurassa

olemisesta. Lyonissa: kaksi kuukautta istumisesta baarissa jonne kaksi alaikäistä pakeni poliisin kanssa käytyjen yhteenottojen jälkeen; kolme kuukautta roskien sytyttämisestä palamaan; kaksi kuukautta kivien heittämisestä; neljä kuukautta väärästä pommihälytyksestä lentokentälle.

Yhdeksästoista yö: 14.-15. marraskuuta

215 autoa sytytetään palamaan ja poliisi ottaa kiinni 42 ihmistä. Ainakin yksi poliisi loukkaantuu. Kolme polttopulloa heitetään moskeijaan Saint-Chamondissa. Bruggessa sytytetään palamaan urheilukeskus ja Pariisissa poltetaan muutama auto.

Kahdeskymmenes yö: 15.-16. marraskuuta

163 autoa sytytetään palamaan ja poliisi ottaa kiinni 50 ihmistä. ”Lähes normaali yö”, toteaa Sarkozy. Poliisi loukkaantuu yrittäessään pysäyttää joukon nuoria jotka heittelevät hapolla täyteyillä pulloilla Pont-Evêquen kaupungintaloa. Grenoblessa sytytetään palamaan koulu ja koulutuskeskus. Dromessa ajetaan autolla poliisiasemaa päin ja heitellään polttopulloilla kirkkoa. Huoltoasemia palaa Rodanossa ja Marnassa. Point-a-Pitressä (Reunionin saarella) tehdään väijytys poliiseille ja palomiehille: ensin rakennetaan barrikadi, sitten sytytetään muutama auto palamaan sen eteen, ja kun poliisi saapuu paikalle, ammutaan barrikadin suojasta virkavaltaa kohti, jotka vastaavat ampumalla takaisin (ei tietoa loukkaantumisista).

Kahdeskymmenesensimmäinen yö: 16.-17. marraskuuta

98 autoa sytytetään palamaan ja 33 ihmistä otetaan kiinni, pääosin koska he olivat kanniskelleet bensakanistereita tai olivat rikkoneet ulkonaliikkumiskieltoa. Ranskassa pidetään normaalina sitä, jos yössä palaa alle sata autoa (normaalisti maassa palaa noin 90 autoa joka yö). Pääministeri Villepin sanoo että ”Ranskaa vastaan on todellinen terrorismin uhka” ja näin ollen ”valvonnan täytyy olla jatkuvaa”. Eikä tämä ole kokonaan toinen tarina.

(Tämä kronologia ei yritä antaa objektiivista selvitystä tapahtumista Ranskassa ’roskaväen’ kapinoidessa loka-marraskuussa 2005; ei pelkästään johtuen käytetyistä lähteistä (sanomalehdet, uutistoimistot, poliisiraportit, nettisivut, ja ’blogit’), vaan myös, ja pääosin, koska kronologian mielekkyys ei ole niinkään menneiden tapahtumien esittämisessä, kuin yhteyksissä joita kyseiset tapahtumat voivat luoda nykypäivään)

Väliaikatuloksia

- 8 973 palanutta autoa.
- Kymmeniä julkisia rakennuksia ja kauppoja ryöstettiin tai tuhottiin; hyökkäyksiä useille poliisiasemille; moskeija, kirkko ja synagoga joutuivat myös hyökkäyksen kohteeksi.
- Levottomuuksia noin kolmessa sadassa kaupungissa
- 25 hallintoaluetta otti käyttöön ulkonaliikkumiskiellon.
- 3 kuollutta: sähköiskuun 27. lokakuuta kuolleet Ziad ja Bouna, sekä 61-vuotias mies, jonka kimppuun käytiin kotitalon edustalla 7. marraskuuta.
- Tuntematon määrä siviilejä loukkaantui
- Noin 18 000 poliisia laitettiin kaduille, heistä 126 loukkaantui. 8 poliisia joutui tutkintaan syytettynä väärinkäytöksistä yhteenottojen aikana – sen jälkeen kun TV-kamerat esittivät kuvaa jossa kyseiset poliisit hakkasivat pidätettyä.

- Vahingot rahassa mitattuna noin 200 miljoonaa euroa. EU sanoi antavansa tukea 50 miljoonaa euroa.
- 2888 pidätystä mellakoiden aikana tehdyissä ratsioissa (kolmasosa alaikäisiä, nuorin kymmenvuotias). Noin 1500 pidätystä pian mellakoiden päättymisen jälkeen.

Muutama samantapainen raivonpurkaus menneiltä vuosilta

Kuolemantuomiosta luovuttiin Ranskassa 1981. Sen ja vuoden 2001 välillä maassa tapahtui 175 kuolemantapausta, joiden aiheuttajana oli valtion poliisi joko suoraan tai epäsuorasti. Useissa tapauksissa kuolema synnytti raivonpurkauksia poliisin päivittäin harjoittamaa hyväksikäyttöä vastaan. Tällaiset purkaukset ovat todistuksia kokonaisen yhteiskuntajärjestelmän raakuudesta…

6.-8. lokakuuta 1990. Mies kuolee kolaroituaan moottoripyörällä häntä jahdanneen poliisiauton kanssa. Poliisin mukaan kyseessä oli 'onnettomuus'. Väkivaltaisia mellakoita puhkeaa poliisia vastaan; kauppoja ryöstetään ja sytytetään palamaan.

31. elokuuta – 3. syyskuuta 1995. Yhteenottoja poliisin ja nuorison välillä Nanterressa, sen jälkeen kun 25-vuotias pohjoisafrikkalaista alkuperää oleva mies kuolee törmättyään vahingossa betoniautoon, kiiruhtaessaan paikalle jossa hänen veljeään oltiin pidättämässä.

25.-26. toukokuuta 1996. Kymmenet nuoret ryöstävät kauppoja ja sytyttävät autoja palamaan Château Rouxissa, sen jälkeen kun nuori kuoli takaa-ajon aikana tapahtuneessa liikenneonnettomuudessa.

marraskuu 1996. 23-vuotias Mohamed Boucetta kuolee Rabateriessa päähän ammuttuna. Murhaaja vapautetaan fasistijohtaja Jean-Marie Le Penin henkilökohtaisen väliintulon seurauksena. Tästä syntyy 15 päivää kestävä kapinan. Mellakoijat tappelevat poliisin kanssa ja sytyttävät palamaan autoja, kauppoja ja julkisia rakennuksia.

12.-21. joulukuuta 1997. Yhteenottoja poliisin ja nuorison välillä Dammarie-les-Lysissä, jossa poliisin tiesululla Fontainebleaussa tappama 16-vuotias pohjoisafrikkalaista alkuperää oleva poika eli. Pojan kuoleman seurauksena yhtään poliisia ei pidätetty eikä oikeudenkäyntejä pidetty.

13.-16. joulukuuta 1998. Kyttä tappaa 17-vuotiaan Habibin, kun tämä oli varastamassa autoa Toulousessa. Tämä synnyttää väkivaltaisia yhteenottoja nuorten ja poliisien välille. Yli sata autoa sytytetään palamaan. Kolme vuotta myöhemmin siihen asti vapaana ollut tappajakyttä tuomitaan kolmen vuoden ehdonalaiseen.

12.-22. syyskuuta 2000. Yhteenottoja poliisien kanssa Grignyssä ja Corbeil-Essonnesissa, kun 19-vuotias mies tapetaan hänen yrittäessään ajaa varastetulla moottoripyörällä tiesulun läpi Combs-la-Villessä

4.-6. heinäkuuta 2001. Välikohtauksia puhkeaa Metzissä kahden paikallisen nuoren kuoltua autokolarissa.

13.-14. lokakuuta 2001. Mellakoita puhkeaa Thonon-les-Bainesissa sen jälkeen kun neljä miestä kuolee 'tapaturmaisesti' yrittäessään välttää poliisin henkilötarkistusta.

26.-31. joulukuuta 2001. Yhteenottoja poliisin kanssa Vitry-de-Seinessä sen jälkeen kun nuori mies tapetaan hänen yrittäessään ryöstää pankkia.

3.-7. tammikutta 2002. Kymmeniä autoja sytytetään palamaan Mureauxissa sen jälkeen kun poliisi tappoi tiesulun välttämistä yrittäneen 17-vuotiaan Moussan laukauksella päähän.

25.-26. helmikuuta 2002. Mies kuolee yliannostukseen poliisiasemalla Evreuxissa. Naamioituneet nuoret ottavat yhteen poliisien kanssa, polttavat autoja ja rikkovat kauppojen ikkunoita.

18.-19. lokakuuta 2002. 17-vuotias poika hukkuu paetessaan poliisia jokeen näiden yllätettyä hänet kesken ryöstöyrityksen Strasbourgissa. Kymmenet pesäpallomailoin varustautuneet nuoret hyökkäävät poliisien kimppuun ja sytyttävät autoja palamaan. 25 autoa poltetaan, kolme palomiestä loukkaantuu, palopommi tuhoaa koulun ja hallintorakennuksia sytytetään myös palamaan.

3. maaliskuuta 2003. Mellakoita puhkeaa poliiseja pakenevan varkaan kuollessa.

12.-14. tammikuuta 2004. 17-vuotias poika kuolee kaaduttuaan varastetulla moottoripyörällä poliisin jahtaamana. Yhteenottoja puhkeaa nuorten ja poliisin välille, kymmeniä autoja sytytetään palamaan ja poliisiasemalle hyökätään.

Roskaväki

Kaikki kapinat eivät tule yllätyksenä. Ei tietenkään ole mitään Nostradamusta, joka voisi ennustaa milloin ne täsmälleen ottaen puhkeavat, mutta se, että kapinoita tapahtuu, voi tulla yllätyksenä vain niille, joilla ei ole mitään käsitystä siitä miten kurjassa maailmassa meidän on elettävä. Kyse ei ole vain siitä, että tiedämme miten tavallisia tällaiset kapinat, tuttuine tapoineen ja rituaaleineen, ovat Ranskassa (satoja autoja sytytettiin palamaan eri puolilla Ranskaa vuoden viimeisenä päivänä)[2]. Kapinat ovat nykyisen sosiaalisen järjestelmän väistämätön tulos. Kun kapina puhkeaa, ei voi kysyä itseltään 'miten tämä on mahdollista?' vaan pikemminkin 'miten on mahdollista ettei tällaista tapahdu kaikkialla koko ajan?'. Mutta aina kun kapina puhkeaa, se yritetään heti ensimmäiseksi luokitella. Ihmetellään keitä kapinalliset ovat, mistä he tulevat ja mitä he haluavat. Pian aletaan selvittää nimiä, henkilöllisyyksiä ja oikeita luokkia: he ovat ulkomaalaisia, maahanmuuttajia… ei! He ovat ranskalaisia… kyllä, ranskalaisia, mutta toisen sukupolven ranskalaisia, toisen luokan ranskalaisia, maahanmuuttajien, syrjäytyneiden, ulkopuolelle suljettujen ihmisten lapsia tai veljenpoikia… Jotkut ovat pettyneitä, koska fundamentalistisen islamismin teoria ei toimi: on selvää, että nämä eivät ole niitä ihmisiä jotka käyvät moskeijoissa (imaamien esittämät vetoomukset ovat itse asiassa osoittautuneet hyödyttömiksi). Oikeistolaiset lehdet (kuten Le Figaro) yrittävät luoda epätodennäköisiä yhteyksiä leimatakseen heidät julkisuudessa, ne kirjoittavat palestiinalaistyylisestä intifadasta, fundamentalistisesta islamismista, terrorismista jne. Nämä vääristelyt eivät kuitenkaan näytä toimivan, kun jokainen kamppailu onnistuu osoittamaan jäljittelemättömän omalaatuisuutensa.

Sosiologisia kategorioita otetaan käyttöön kapinan määrittelemiseksi, nimeämiseksi, rajaamiseksi – lyhyesti sanottuna, jotta se saadaan suljettua tiettyjen käsitteellisten rajojen sisään. Kun mellakoijille annetaan ensin jokin identiteetti – useimmiten syrjäytynyt, uusi nimi alaluokalle – voidaan sen jälkeen esittää joukko tilanteeseen puuttumiseen tarvittavia teorioita, poliisi- ja poikkeustilatoimenpiteistä sosiaali- ja hyvinvointipalveluihin. Ne ovat turvallisuussyndrooman kahdet kasvot: julkinen turvallisuus ja sosiaaliturva, toisin sanoen nyrkki ja auttava kädenojennus. Lyhyesti sanottuna keppi ja porkkana. Kaikki tämä kertoo selvästi, että jos kumouksellisuus

[2] Vakiintuneen, Euroopassa ainutlaatuisen tavan mukaan uudenvuoden aattona 2005 poltettiin 425 autoa eri puolilla Ranskaa, 330 vuonna 2004, 324 vuonna 2003 ja 379 vuonna 2002. Clichy-sous-Bois, Aulnay ja La Courneve ovat ilmiöön lähimmin liittyviä kaupunkeja. Lisäksi uudenvuoden aattona 2004 Sevranin kunnassa sähkökatkos antoi mellakoijille mahdollisuuden virittää väijytyksen poliisille, joita vastaan heitettiin kiviä ympäröivien rakennusten katoilta. Voidaan sanoa, että Ranskassa uusi vuosi on aito juhla.

ja kapinallisuus johtuvat suoraan ylivallan järjestelmästä, niin niistä voidaan päästä eroon vain hankkiutumalla ensin eroon alistavasta vallasta, toisin sanoen kumouksellisen toiminnan kautta.

'Roskaväen' nimeäminen, ja ehkä samalla poliittisesti korrektimman määritelmän antaminen sille, merkitsee montaa asiaa. Ilmiön nimeäminen ja sopiva luokittelu merkitsee ensinnäkin sen rajaamista, ja sen rajaaminen merkitsee sen suitsimista. Toisaalta rajat pystytetään, jotta kapina ja sen syyt voidaan esittää satunnaisina levottomuuksina, jotka aiheuttanutta järjestelmää on kaikesta huolimatta (kurjuus, sota, saastuminen, kaiken perinpohjainen muuttaminen kauppatavaraksi, ja koko maailman jokaisen elämän yhä pidemmälle menevä hävittäminen) varjeltava, kenties ehdottamalla jotain holhoavaa väliintuloa poikkeustilan julistamisen lisäksi. Mutta kuten hyvin tiedetään, on tämä poikkeus nyt sääntö, johon sisältyy myös ulossulkeminen, köyhtyminen, sosiaalinen vieraantuminen, toisin sanoen yleinen elämän riistäminen.

Kyseessä ei ole paikallisesti tai globaalisti satunnainen ilmiö. Köyhyys, elämän epävarmuus länsimaisessa yhteiskunnassa, metropolien kaupunkirakenteet kaikkialla maailmassa (Los Angelesista Bogotáan, Algerista Pariisiin), yritykset sulkea linnake-Euroopan rajat, nämä ovat vain muutamia esimerkkejä tästä rakenteellisesta murroksesta. Kepin ja porkkanan käyttö, poliisin ja oikeuslaitoksen toiminnan täydentäminen ilmoituksella lähiöiden hyväksi tehtävästä sosiaalityöstä, saattaa harhauttaa joitain ihmisiä. Ei kuitenkaan taatusti niitä, jotka kokevat sosiaalisen marginalisaation omissa nahoissaan, tai niitä, jotka tietävät että minkä tahansa kulman takana saattaa olla uusia purkauksia valmiina puhkeamaan, eikä etenkään niitä, jotka tuntevat tukahduttamattoman kapinan mahdollisuuden sykkivän sisällään. Ja juuri tätä kapinan puoleensa vetävää voimaa pyritään nimeämisellä heikentämään.

Itse asiassa nimeämisen menetelmä, paitsi että se esittää nykyiseen yhteiskuntajärjestelmään erottamattomasti kuuluvan ilmiön ikään kuin satunnaisena, pyrkii jakamaan ja erottamaan syrjäytyneet kaikista muista – erottaen samalla nämä muut itsestään ja piilevistä toiminnan mahdollisuuksistaan. Syrjäytyneillä on toisin sanoen kehityksessään taantuneille kuuluva oikeus kapinoida, koska viha, epätoivo ja epäoikeudenmukaisuuden kokemus kuuluvat yksinomaan heille. Mutta sinä, joka kaikesta huolimatta olet etuoikeutettu ja joka nautit osaa yhteiskunnan turvaamasta hyvinvoinnista, mitä sinä haluat? Kaupunkien ghetoissa, Pariisin banlieuseissa ja maailman lähiöissä on elämä kiskottu juuriltaan, tyhjää, ahdistettu sosiaalisen, materiaalisen ja eksistentiaalisen vieraantumisen tilaan, ja täynnä epätoivoa ja metafyysistä tylsyyttä. Mutta ei sinun elämäsi! Sinun elämäsi on antoisaa ja nautittavaa, se pursuaa mahdollisuuksia ja näkymiä, hyvinvointia ja intohimoa. Sinun elämäsi? Meidän elämämme? Anteeksi, mistä nyt oikein puhutaan?

Tosiasiassa sorron verho, ja siten myös kapinan repeämä, koskettaa kaikkia. Vastakkainasettelun binäärilogiikka tulkitsee todellisuutta niin karkeasti, ettei se voi ymmärtää jo meneillään olevien kapinoiden tai vielä tuloaan tekevien purkausten tämänhetkistä kehittymistä. Se, että lähiöiden nuoret erotetaan kaikista muista, ja sen jälkeen tehdään vielä jako yhtäältä väkivaltaisiin, hallitsemattomiin, kesyttömiin, ja toisaalta niihin joita on suojeltava näiden tartunnalta, tarkoittaa kapinan mahdollisuuden erottamista kaikesta siitä mikä saattaisi saada sen puhkeamaan. Tämä logiikka on kaikkien poikkeustilamenettelyjen takana. Kaiken lisäksi tämän ideologisen jaon hyväksyminen merkitsee myös minkäänlaisen käytännöllisen näkemyksen heikkenemistä. Ranskan kapina, kuten kaikki kapinat, puhuvat kaikille. Se vaikuttaa väistämättä mahdollisiin liikkeisiimme. Eihän loppujen lopuksi ole niin tärkeätä tietää keitä he ovat, kuin keitä me olemme ja mitä me voimme tehdä. Kun pysyvä poikkeustila on todellisuutta riippumatta siitä, onko sellainen virallisesti julistettu vai ei, niin ensimmäinen käytännön oppitunti koskee tosiasialli-

sen poikkeustilan aikaansaamista tuhotöiden, niiden nopean leviämisen ja kaikesta delegoinnista kieltäytymisen kautta.

Jotkut valittavat suunnan tai vallankumouksellisen luokkatietoisuuden puuttumista, ja ottavat siis etäisyyttä koska eivät pysty näkemään mitään poliittisia näkökulmia tai tuloksia; sitten he puhuvat suuntaa vailla olevista barbaarisista ilmiöistä, jotka ovat heidän mukaansa 'vanhan yhteiskunnan vanhimpien kerrostumien mädäntymistä'. Jotkut ovat myös esiintyneet kapinoiden tietoisina organisoijina (tulevien, tietenkin). Mutta sen sijaan että luennoisimme siitä miten pitäisi käyttäytyä ja toimia, voimme oppia paljon Ranskan mellakoista. 'Roskaväen' kapinasta löytyy taktinen ja käytännöllinen tietoisuus, jonka tiedetään olevan tuntematon hienostuneimmille vallankumouksellisille ajattelijoille – jotka ovat usein liian ajattelevia ollakseen käytännöllisiä. Jos Ranskan mellakoijat eivät ottaneetkaan askelta kohti vallankumousta (mutta niin, kuka onkaan vallankumouksellinen tänään?), niin ainakin he omalla tavallaan koettelivat toiminnan mahdollisuuksiaan. Odottamatta opasta, joka opettaisi mitä tehdä, he päin vastoin toteuttivat käytännössä oman tapansa miten tehdä; he pistivät vihansa räjähtämään vaikuttavassa tulipalojen sarjassa delegoimatta sitä kenellekään. Liian kauan tukahdutetun elämänvoiman räjähdys on raju tulipalo, joka sivuuttaa kaikki delegaation muodot eikä voi koskaan katua.

Vihaisen nihilismin fenomenologia

Viha on ilmaus voimasta, jota on tukahdutettu liian kauan, pilkattu ja hyväksikäytetty, niiden vihaa, jotka äkkiä ymmärtävät olevansa 'liian nuoria mätänemään'. Sen tärkein ilmenemismuoto avaa näkymän, jota luonnehtii universaali tuho. Kun on sokean raivon vallassa, katsoo ympärilleen etsien jotain mitä tuhota, paiskata päin seinää tai rikkoa omin käsin; keho koetaan vahingoittamisen välineeksi. Mitä tahansa voidaan tuhota! Viha ilmenee siis nihilistisenä näkymänä. Kun näillä toisen luokan ihmisillä ei ole mahdollisuutta haluta mitään itselleen, he päättävät haluta että tämä ei-mikään toteutuu (ei-minään).

Mutta nihilismi, tämä häiritsevä vieras, näyttäytyy eri muodoissa. Kaikkein vähiten ilmeinen on kaikkein laajimmalle levinnyt, mutta myös suosituin: se on maailman autoritaarisen hallinnoinnin hienovaraista nihilismiä, joka on läsnä kaikkialla. Se tuhoaa elämää ja imee sen voimaa, johtaakseen sen järjestyksen ja kurin, tuotannon ja konsumerismin, alistuneisuuden ja kyynisyyden ennalta muotoiltuihin rakenteisiin. Nykyinen yhteiskuntajärjestelmä on nihilistinen, ja siihen alistuvat kansalaiset ovat myös tietämättään nihilistejä, kun he hyväksyvät vapaaehtoisen orjuuden eri muodot ja laahustavat päivästä toiseen eteenpäin intohimottomissa elämissään. Omaksuttuaan talouden opit ja kulutustavaroiden kuvitteellisen arvon, heidän elämänsä perustuvat kustannusten ja hyötyjen laskelmointiin, keinojen ja päämäärien erottamiseen toisistaan, sekä alistumiseen nykyiselle kurjuudelle siinä kuvitteellisessa toivossa että se olisi huomenna parempi. Ylivallan nihilistinen toiminta ilmenee kahdessa toisiaan täydentävässä osassa: yhtäältä se riistää, vieraannuttaa ja ryöstää, toisaalta se silottelee, luo harhakuvia ja sokaisee. Mutta tyhjyys, jonka päällä tämä kaksitahoinen operaatio seisoo ja josta se ammentaa aineksensa, paljastuu kun toinen osa (harhakuvien tarjoama valheellinen tyydytys) ei enää toimi: kun koulu, työ ja spektaakkelimaisen, sivistyneen yhteiskunnan instituutiot menettävät otteensa elämistä, jotka jäävät sen seurauksena lojumaan paljastuneisiin vieraantuneisuuden etäpesäkkeisiin.

Kun tällainen etäpesäke paljastuu hätkähdyttävällä tavalla, kun se aiheuttaa epäinhimillistä, järjetöntä kuolemaa, se voi räjähtää vihaiseen nihilismiin: käsittäessään mitättömyyden, joka ympäröi heitä ja jäytää heidän elämäänsä, päättävät nimettömät yksilöt antaa sille takaisin olemat-

tomuutensa. Vihainen nihilismi haluaa juuri ei-mitään, ja se käsittää täydellisesti miten kaikki sitä ympäröivä täytyy vain vajottaa omaan tyhjyyteensä. Vihaisen nihilismin purkaus, joka vapauttaa ja päästää valloilleen pahoja intohimoja, voidaan nähdä myös puhtaana hauskanpitona, joka saa alkunsa nykyisyyden aiheuttamasta kuvotuksesta; mutta juuri siten tuo pahoinvointi muuttuu tuhoisaksi euforiaksi.

***

'S' io fossi foco arderei lo mondo'[3]

Vihaisen nihilismin tuhoisa euforia löytää tärkeimmän ilmenemismuotonsa elementistä, joka eniten edustaa vihaa: tulesta. Molotovit ja palopommit ovat kuin nuolia, jotka kohdistuvat vallan ja järjestelmän rakenteisiin ja symboleihin: poliisiasemiin, kaupungintaloihin, oikeustaloihin, pankkeihin, kauppoihin, kauppakeskuksiin, kouluihin ja autoihin.

Jotkut näistä kohteista osuvat syvälle monien ihmisten kansalaisen omatuntoon. Miksi kouluja sytytetään tuleen, kun ne voisivat johtaa vapautumiseen ja syrjäytyneiden palautumiseen osaksi yhteiskuntaa? Eikö pidä paikkansa, että kaikille yhteinen koulutus oli tärkeä voitto ihmisyydelle ja sen edistymiselle? Ehkä; mutta jos pitää paikkansa myös se – ja miten sen voisi kiistää – että koulut näyttävät yhä enemmän vankiloilta (sekä vankiloiden että koulujen ollessa osa yleistä vankilayhteiskuntaa), niin meidän olisi syytä vaientaa omatuntomme ja katsoa ilmiötä joka on kaunis kuin koulu liekeissä. Perustuuhan koulujärjestelmä loppujen lopuksi tarkoituksen lykkäämiseen – koulut ovat toisin sanoen välineitä jotka mahdollistavat elämän, tai paremminkin ne ovat välineitä jotka mahdollistavat työhön 'pääsyn', joka puolestaan on elämän mahdollistava väline. Siksi kouluilla ei siis ole itsessään mitään tarkoitusta, vaan ne viittaavat jatkuvasti tarkoitukseen joka odottaa jossain tulevaisuudessa. Näin ollen, kun tulevaisuus on evätty ja se lupaa vain riutumista tylsyyden ja epätoivon välimaastossa, kadottavat koulut valheellisen kasvattavan arvonsa. Kun välineet eivät ole millään tavalla käyttökelpoisia, niistä tulee fetissejä, ja fetissit joutavat poltettaviksi, kenties jossain sellaisessa rähinässä jossa nuoret huutavat että 'tulevaisuuteni on tämä ilta'.

Kansalaisen omatunnolla on jotain sanottavaa myös autoista: miksi polttaa naapurin autoja, jos nämä elävät samassa poikkeustilassa kuin mellakoijat? Ensinnäkin useimmat poltetuista autoista kuuluivat suoraan tai epäsuoraan eri instituutioille, toiseksi 'roskaväki' ei tule tyhjästä, vaan elää tietyllä alueella, joka ei edusta mitään yhdenmukaista ihmistodellisuutta. Yhtäältä banlieusien mellakoijat tietävät, että he voivat luottaa monien alueen asukkaiden tukeen ja aktiiviseen solidaarisuuteen (ilman sellaista solidaarisuutta kaksikymmentä mellakkayötä olisi ollut mahdottomuus), toisaalta he tietävät myös varsin hyvin keille tuleen sytytetyt autot kuuluvat, eivätkä nämä takuulla ole mellakoijien suoria tai välillisiä avustajia. Banlieusien alueilla, kuten missä tahansa muuallakin, on hartaita järjestelmän ja vuoropuhelun kannattajia, ilmiantajia ja keinottelijoita, tukareita ja monenlaisia inhottavia tyyppejä, samoin kuin niitä jotka eivät käytännössä jaa mellakoijien varauksetonta ja selkeää kantaa. Banlieusien nuoret eivät siedä minkäänlaisia puolueettomuuden, instituutioiden kanssa käytävän vuoropuhelun tai kompromissien

[3] Jos olisin tuli, polttaisin maailman (Gabriel Rossettin runosta. -suomentaja).

muotoja [tämä tuli olemaan iso pulma CPE-liikkeen[4] aikaan maalis- huhtikuussa 2006 etenkin Pariisissa].

Naapurit eivät toisin sanoen ole aina ystäviä tai auttajia. Lisäksi kapinat eivät tapahdu symbolisella tasolla, vaan konkreettisella kamppailun ja taistelukentän tasolla. Autoja ei sytytetä palamaan pelkästään siitä syystä, että liekkien näkeminen tuottaa selvää mielihyvää, vaan myös ja ennen kaikkea strategisen ja alueellisen ajattelun johdosta, toisin sanoen olemalla alueella taistelun kautta. Vain todellisen konfliktin (eikä sen representaation tai sosiologisen tulkinnan) näkökulmasta voidaan tämän käytännön arvo ymmärtää. Autojen polttaminen on varsin tehokas keino rakentaa barrikadeja nopeasti. Se on myös hyvä tapa houkutella poliisi tietylle alueelle, jossa heitä voidaan heittää molotoveilla ja kivillä, ja josta mellakoijat voivat helposti paeta tavatakseen toisensa muualla ja aloittaakseen leikin uudelleen (tätä toimintatapaa käytettiin paljon katuvalo-voimalaitosten sabotoinnissa, joka avasi raivon päivät).

On aika hämmästyttävää, että monet eivät ole ottaneet huomioon näitä asioita. Tärkein huomioon otettava seikka on kuitenkin alueen merkitys taistelukenttänä kaikille tämän päivän ja tuleville kamppailuille. Yhteiskunnassa, joka perustuu rahan, informaation, ihmisten ja tavaroiden kiertoon, on alueen hallinta yksi tärkeimmistä vallan toteuttamista operaatioista. Esimerkiksi se, miten liikenteen kulku on järjestetty, tappaa meitä hitaasti myrkyillään, etenkin metropolialueilla, joissa kaupunkitila pelkistetään vieraannuttaviksi kuljetus- ja palveluvyöhykkeiksi. Elämää tappaa asymmetrinen, epäinhimillistävä ja murhaava todellisuus, jossa alueista tehdään yhä steriilimpejä ja vaikeapääsyisempiä niille joita ei, johtukoot se sitten järjestelmän tarpeista tai yksilön valinnasta, voida pelkistää kauppatavaraksi (ja jotka siksi marginalisoidaan, pannaan lukkojen taakse tai karkotetaan maasta).

Samaan aikaan alueesta ja liikenteestä on tullut elintärkeitä strategisia tekijöitä nykyisissä ja tulevissa kamppailuissa, kun katusulut ja sabotaasi, uudenlaiset tavat elää alueella, ja kaiken asuttavaksi kelpaamattoman tuhoaminen ovat levinneet. Emme tietenkään tiedä, ovatko autojen tuhoajat tietoisia tästä. Emme voi tietää yliarvoimmeko heidän raivoaan. Varmaa on kuitenkin se, että heidän tuhoisan, negatiivisen asenteensa takana on positiivinen asenne, joka liittyy heidän tapaansa elää ja luoda ihmissuhteita. Tämä asenne, paitsi että se keksii koko ajan uutta kieltä ja eleitä, saa aikaan kumppanuutta ja solidaarisuutta mellakoiden aikana. Se on positiivinen asenne, jota ei voi pelkistää vastapuolen esittämiin kuvauksiin, joiden mukaan se on siis pelkkää vandalismia, tyhmyyttä ja järjetöntä elehdintää. Me emme kehittele tylsää, neo-realistista, kaunisteltua kuvaa alaluokasta. Me yritämme jälleen kerran kysyä itseltämme, onko mahdollista elää tiloissa ja alueella eri tavalla, kohdatakseen uusia kumppaneita sekä kamppailun tilanteita jotka voivat räjähtää asiaankuuluvalla riemulla ja radikaaliudella.

Maaliskuu 2006

Varteenotettavia olettamuksia

'Philippe de Villiers on pyytänyt pääministeri Dominique de Villepiniä nostamaan valtion reaktion tasoa tilanteeseen, joka näyttää olevan todellinen etninen sisällissota'. (Reuters, 29. lokakuuta 2005)

[4]CPE (contrat première embauche; 'ensimmäinen työsopimus') oli uusi työsuhdelaki, jonka mukaan työnantaja olisi työsuhteen kahden ensimmäisen vuoden kuluessa voinut antaa alle 26-vuotiaalle työntekijälle potkut ilman mitään erityistä syytä. Laki peruutettiin massiivisten protestien johdosta. (ks. wikipedia -suomentaja).

'Vilpitön ja avoin sisällissota on parempi kuin mädäntynyt rauha'. M. Bakunin

Sisällissota

Tämän päivän yleinen sotilasdoktriini, häivytettyään sisäisen ja ulkoisen väliset rajat, tuotuaan sodan omalla tavallaan kotiin, on todella meneillään olevan sisällissodan doktriini.

Siksi sisällissota ei ole tavoite jonka puolesta vedota, eikä se ole rohkaisuna toimiva myytti. Se on päin vastoin selvä tosiasia, lähtökohta. Tavallisesti se vaiennetaan (vetoamalla 'yhteisiin päämääriin', valheeseen ja iskulauseeseen jonka avulla ihmiset paimennetaan yhteiskuntajärjestykseen), mutta kun se puhkeaa avoimesti, se mystifioidaan etniseksi ja rotukysymykseksi ('sivilisaatioiden yhteentörmäykseksi', kuten sitä on viime aikoina kutsuttu). Tätä sisällissotaa ei kuitenkaan käydä missään yhdenmukaisessa yhteiskunnassa, eikä se ole eri identiteettien välinen konflikti; sen sijaan se on kouriintuntuva todiste siitä, että kaikki yhtenäisyys on luonteeltaan kuviteltua; kuvitelma, jonka taakse pääoman jatkuva ja yksipuolinen hyökkäys kaikkia riistettyjä, vieraantuneita ja ulossuljettuja vastaan (toisin sanoen kaikkia maailman kirottuja vastaan) yrittää piiloutua. Kun kapinoita tai kansannousu puhkeaa, emme iloitse pelkästään siitä, että kaikki kuvitelmat yhtenäisyydestä on ylitetty, vaan myös siitä, että on ylitetty kuvitelma yhtenäisestä hyökkäyksestä.

Ne, joita vastaan valta hyökkää ja joita se kaltoinkohtelee joka päivä, ja jotka voivat yrittää kääntää voimasuhteet päälaelleen, eivät kuulu mihinkään etniseen kategoriaan. Herruus sortaa epäilemättä eniten tiettyjä ihmisiä, niitä jotka on suljettu myyttisen länsimaisen hyvinvoinnin ulkopuolelle ja rajattu planeetan lukemattomiin ghettoihin; mutta sikäli kun herruus vaikuttaa jokaiseen ihmiseen ja jokaisen elämään, on kyse vain yleisen sorron voimakkuuden aste-eroista. Jokaiselle osansa. Riiston kurjuus ja elämän epävarmuus eivät ole epätavallisia ilmiöitä, jotka vaikuttaisivat vain niihin, jotka eivät ota aktiivisesti osaa talouteen ja poliittisen edustuksen peliin. Päin vastoin, se on yleisesti vallitseva tilanne, joka vaikuttaa jokaiseen: taloudellisen ja poliittisen diktatuurin alaisuus. Tästä syystä jokainen yksittäinen kapinan purkaus luo yleisen kapinan puhkeamisen mahdollisuuden, jonka voi saada toteutumaan vain tartunnan leviäminen poikittain niin, että tästä sisällissodasta tulee yhteinen [sosiaalinen] sota pääomaa vastaan.

Puolueettomuus on mahdotonta sisällissodan kontekstissa. Jos väittää olevansa puolueeton, valitsee toisen puolen, vaikka antaa samalla vaikutelman ettei valitse, tekee yhteistyötä sen varjolla että 'ei ole muutakaan vaihtoehtoa'. Mutta puolueettomuus on vain tavallisin tapa oikeuttaa jäämisensä harmaalle alueelle, ja se on myös jokaisen vapaaehtoisen orjuuden muodon äiti. Sisällissodan kontekstissa kaikki puolueettomuuden muodot ovat potentiaalisesti vihamielisiä mellakoijia kohtaan.

Nihilistinen tuli ei säästä sen sytyttäneitä tuhopolttajia. Juuri heidän alueensa palavat, heidän naapureidensa ja vanhempiensa autot; he ryöstävät veljiensä ja siskojensa päiväkodit ja koulut. He vetävät sileäksi kaiken, mikä tekee elämästä parempaa ja helpompaa, kaiken millä he voisivat viihdyttää itseään, kommunikoida tai löytää työpaikan.

-Filosofi A. Glucksman, Le Monde, 21. marraskuuta 2005.

Kaupunkisuunnittelijat eivät koskaan käsitä sitä: he ajattelevat että autot (ja vastaavat, kuten skootterit) ovat ennenkaikkea kuljetusvälineitä. Siinä materialisoituu käsitys onnellisuudesta, jota kehittynyt kapitalismi yrittää ulottaa koko yhteiskuntaan. Autot vieraantuneen elämän hyvinvoinnin huippuna, ja samalla kapitalististen markkinoiden oleellisina tuotteina, ovat saman globaalin propagandan keskiössä. G.Debord

Laajalle levinnyt valta, laajalle levinnyt hyökkäys

Valta ei sijaitse missään Talvipalatsissa, johon vallankumoukselliset voisivat hyökätä, eikä se kiteydy tuotannon eri keskuksiin, jotka työläiset voisivat vallata. Siihen eivät kuulu pelkästään poliittiset, poliisi- ja oikeustoimet, vaan se on myös hiussuonten tavalla leviävien suhteiden järjestelmä joka, levitessään kaikkialle yhteiskuntaan, vaikuttaa niin yksilölliseen kuin yhteiseenkin toimintaan. Pohjimmiltaan valta tuottaa ja vahvistaa sellaisia elämänmuotoja, joiden tavat järjestää itselleen ruokaa, kuluttaa, liikkua, kommunikoida ja ajatella, on helppo sovittaa herruuden vaatimuksiin. Valta näyttää olevan voittamaton kaikkialla, mutta juuri samasta syystä sitä vastaan voidaan iskeä missä tahansa (tietenkin strategisen hyökkäyksen eri tasoilla). Nämä ovat tietysti jo itsestäänselvyyksiä, joita juuri äsken pystyi opiskelemaan Collège de Francessa. Mutta jos tuo kaikki on totta, niin on myös selvää, että kaikki väitteet mellakoijien kolmansille osapuolille aiheuttamista vahingoista ovat täysin naurettavia. Olivatpa kyseessä sitten ranskalaisten autonhäpäisijöiden polttamien autojen omistajat, sabotoidun pankin neuvottomat asiakkaat, tai tiesulun häiritsemät työmatkalaiset, niin kaikki yritykset väittää olevansa kolmas osapuoli tarkoittavat aina sitä, että väittäisi olevansa puolueeton: olettamus, joka tulee torjua.

Voi tietysti väittää vastaan, että on eri asia tuhota pankki, vankila tai oikeustalo, kuin sytyttää auto tuleen lähiössä. Totta, mutta vain tiettyyn pisteeseen asti. Tämän ymmärtämiseksi voi tehdä seuraavan ajatuskokeen. Kuvittele, että joku tietty käytäntö vallitsee yleisesti; toisin sanoen kuvittele, että kaikki matkivat sitä kaikkialla: esimerkiksi että kaikkia pankkeja vastaan hyökätään, ja ne tuhotaan. No, tällainen kuohuntahan ei olisi kovinkaan kaukana vallankumouksesta. Toista sama koe autoilla: kuvittele että kaikki autot sytytetään tuleen. Olisivatko sellaisen tapauksen seuraukset samalla tavalla vallankumouksellisia? Eikö se tarkoittaisi koko yhteiskuntajärjestelmän radikaalia kumousta? Varteenotettava olettamus.

'Haluan sanoa kaikille vaikeilla alueilla eläville nuorille, mistä ikinä he ovatkaan kotoisin, että he kaikki ovat Tasavallan lapsia'. J.Chirac, 14. marraskuuta 2005.

'Tasavalta on hallitusmuoto, joka asettaa itsensä kansan yläpuolelle, johtaa sitä, kouluttaa sitä ja tekee sille mitä ikinä tahtoo. Sillä on armeijoita ja se velvoittaa vastentahtoisia ihmisiä alistumaan laille. Ja kuten kaikille hallituksille, sille ei tuota vaikeuksia oman toimintansa pyörittäminen, vaan hallittujen vastarinta ja mahdollisen kapinan pelko'. E.Malatesta

Kansalaisuuden ideologia

'Tasavallan lapset': niillä sanoilla Chirac puhutteli banlieusien asukkaita rauhoittaakseen heitä (yrittäessään tasapainottaa Sarkozyn hyökkääviä julistuksia). Ne, jotka tietävät miten korruptoituneita tasavallan instituutiot ovat, kuin kullan turmelemia prostituoituja, voivat hyvällä syyllä pitää tuota solvauksena. Aivan samoin kuin Valtio kutsuu itseään Isänmaaksi silloin kun se valmistautuu tappamaan, niin se kutsuu alamaisiaan 'kansalaisiksi' suostutellakseen nämä kumppaneikseen ja saattaakseen lakiin perustuvan orjuuden takaisin voimaan.

Kansalaisuuden periaate on kuitenkin jo aikoja sitten tuomittu kuvitteellisen tasa-arvon ideologiseksi julistukseksi, joka kätkee sosiaalisen hierarkian: he sanoivat, että kansalaisuus on vain uusi sosiaalinen hierarkia, porvarillista laatua. Sitä paitsi jo kauan aikaa on kansalaisuuden periaate, syrjään vetäytyessään, paljastanut sen paljaan elämän, jonka se väitti verhoavansa. Tämä oli 1900-luvun kahden maailmansodan kauhistuttava paljastus: kansalaisen takana ei ole pelkäs-

tään porvarillinen elämänmuoto, vaan syvemmällä pinnan alla myös paljas elämä, joka menettää kaiken arvokkuutensa, oikeutensa ja arvonsa, kun pinnallinen kuorrutus poistetaan.

Nykyään on vielä huonommin. Kansalaisen universalisoituminen on synnyttänyt tavallisen ihmisen, jonka käyttäytyminen ja tunteet ovat täysin yhteensopivia vallitsevien mallien kanssa. Harmaa, surullinen sopeutuminen yhteiskuntaan, joka perustuu anestesiaan ja voimattomuuden tunteeseen, ja jota pitää yllä pelko. Nykykansalaisen kolme ainesosaa ovat kyvyttömyys halveksuntaan, mahdottomuus toimia tehokkaasti, ja teennäinen voimattomuus. Näitä kaikkia vahvistaa teknologian ja spektaakkelin karmiva sekoitus: se syytää maailmaan korvikkeita, joita tarvitaan alati vaanivan psyykkisen romahduksen väistämiseksi – oman itsensä, alistuneisuutensa ja maailmasta eristymisensä edessä. Jotta voisi väittää elävänsä nykyisessä tilanteessa ihan tavallista, rauhallista elämää, on ensin täytynyt menettää kykynsä nähdä ja kuulla (anestesia); ja kun hommat sitten käyvät liian rankoiksi, eikä niitä voi enää jättää huomaamatta, menettää kykynsä reagoida niihin luovasti (voimattomuus): tästä johtuu yleinen alistuneisuus, joka ei vajoa masennukseen, koska sitä tukevat yleinen pelon politiikka (ei ainoastaan pelko toisia, vaan myös ja ennen kaikkea omaa nykyisyyttään ja tulevaisuuttaan kohtaan) sekä viihdyttämisen kaikki lukemattomat teknokraattiset muodot.

Toisenlaisia elämänmuotoja kuitenkin kehittyy ja leviää kansalaisuuden ulkopuolella. Ne, jotka ovat säilyttäneet kykynsä tuntea suuttumusta tätä maailmaa kohtaan, ja kykynsä ylläpitää voimaa ja mielikuvitusta keksiä tapoja tähän epäinhimilliseen latteuteen reagoimiseksi ja sitä vastaan hyökkäämiseksi – sekä kerätä rohkeutta, jota välttämättä tarvitaan niiden toteuttamiseksi – ovat lähtökohtaisesti vailla kansalaisuutta tässä maailmassa. Heillä ei ole kansalaisuutta, mutta heillä on elämä, heillä on elämänvoima, jota ei voi pelkistää mihinkään pelkän toimeentulon muotoon. Osaksi tämän yhteiskunnan epätoivottuina tuotteina, jotka inhottavan pohjasakan tapaan palaavat aina häiritsemään sen unta, osaksi rationaalisina ja intohimoisina valintoina ryhtyä kapinaan, nämä salaiset ja barbaariset elämänmuodot eivät lakkaa häiritsemästä, hyökkäämästä ja polttamasta ennen kuin tämän epäoikeudenmukaisuuden viimeisistäkin rippeistä on päästy eroon. Ei, Monsieur le President, Ranskan kapinalliset eivät ole teidän verta vuotavan Tasavaltanne lapsia; he ovat sen saman vihan lapsia, joka vaanii teitä maailman joka kulmalla päästäkseen ojentamaan teille karhukirjeen.

'Se on varotoimenpide, johon on ryhdytty poliisin varustamiseksi kaikilla mahdollisilla keinoilla, joita he tarvitsevat palauttaakseen rauhan lopullisesti'. J.Chirac

'Modernia totalitarismia voidaan parhaiten kuvata laillisen sisällissodan aloittamisena poikkeustilan kautta. Tämä mahdollistaa paitsi poliittisten vastustajien, myös sellaisten kokonaisten kansalaisryhmien fyysisen eliminoinnin, joita ei syystä tai toisesta pystytä sopeuttamaan poliittiseen järjestelmään. Nykyiset, myös niin kutsutut demokraattiset valtiot, ovat omaksuneet pysyvän poikkeustilan (vaikkei sitä välttämättä sellaisena julisteta) luomisen tietoisesti olennaiseksi toimintamuodokseen.' G.Agamben

Poikkeustila

Poikkeustila on sääntö: kriittisen teorian nykykeskusteluista on vaikea löytää toista yhtä yleistä ilmausta. Toisaalta on myös yhtä vaikea löytää kriittisiä ja käytännöllisiä analyysejä, jotka voisivat tukea tällaista väitettä. Koko ajatus on jo lähtökohtaisesti epämääräinen, kun se näyttää ehdottavan, että poikkeustilan takana voisi olla, historiallisesti tai loogisesti, jonkinlainen neitseellinen valta, joka pystyy toimimaan oikein, syyllistymättä väärinkäytöksiin, väkivaltaan

ja epäoikeudenmukaisuuteen; tosiaasiassa juuri päin vastoin, valta itsessään on väärinkäytöstä, väkivaltaa, pakottamista ja moraalittomuutta, selkeää syrjintää ja kaikkien sorron muotojen mielivaltaista oikeuttamista. Tämä selvennettyä, tapahtumien voima johtaa meidät pohtimaan tarkemmin mitä poikkeustilan julistamisen takana on.

Virallisesti poikkeustila tarkoittaa lain lakkauttamista toistaiseksi (ja siten kaikkien niiden oikeuksien ja vapauksien peruuttamista, jotka lain oletetaan takaavan) lain itsensä puolustamiseksi. Mikä tahansa vaaratilanne oikeuttaa tämän ilmeisen paradoksaalisen operaation. Se, että siitä on tullut sääntö, tarkoittaa että poikkeustilaa sovelletaan jatkuvasti, riippumatta siitä onko sitä virallisesti julistettu: maahanmuuttajapolitiikasta (joka, paitsi että siihen liittyy vakavia rajoituksia ihmisten oikeudelle liikkua, perustuu myös keskitysleirien tapaisten säilöönottokeskusten järjestelmään), ajoittaisesta punaisten vyöhykkeiden perustamisesta (joilla kansalaisten vapaus on todella peruutettu), kontrollitoimien vahvistamisesta (jotka tunkeutuvat jokaisen elämään huolimatta demokraattisesta yksityisyyden suojelusta) aina poliisin päivittäiseen vallan väärinkäyttöön ('väärin'käytön ollessa totuuden kätkevä kiertoilmaus), listaa normaaleista poikkeustoimista voisi jatkaa sivutolkulla. On selvää, että banlieuesien nuoret tuntevat hyvin tämän normaalitilan, koska paitsi että he asuvat alueellisen eristämisen todellisuudessa, he myös ja ennen muita kokevat joka päivä poliisisorron koko kirjon, solvaukset, nöyryytyksen ja väkivallan, jotka säestävät etsintöjä ja pidätyksiä. Poikkeustilan julistaminen ei Ranskassa olisi skandaali, ellei sillä olisi sellaista symbolista arvoa: Algerian sodan aikaan vuonna 1955 hyväksytyn lain käyttöönotto paljastaa kolonialistisen hallinnoinnin idean sisäpolitiikassa; toisin sanoen eräänlainen vahvistus hallitukselta sille, että sisällissota on meneillään.

Poikkeustilan normaalius paljastaa siis vääjäämättä väkivallan, johon valtio ja oikeudet perustuvat: valtion turvaamiseksi käytetyn väkivallan (lähinnä hallituksen laillisen väkivallan monopolin muodossa: poliisi, oikeuslaitos ja vankilat) sekä väkivallan valtion laajentamiseksi (sodat, kansainväliset kauppasaarrot, huipputurvalliset vankilat jne.) Mutta tämä normaalius kertoo myös siitä, miten valta on alati tietoinen jostain välittömästä vaarasta, sellaisen kapinan mahdollisuuden leviämisestä, jota olisi varsin vaikea voittaa ja tukahduttaa, jos se sattuisi räjähtämään voimalla. Tästä johtuu lukuisten ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käyttö, kuten taukoamaton terroripropaganda, jatkuvasti uudistettava kriisi ja turvattomuuden levittäminen, jotka muuttavat pelot vallan lipeämisestä yhteiseksi tietoisuudeksi alituisesta vaarasta.

Poikkeustilaan liittyy kuitenkin myös toinen mahdollisuus, jota teoreettisessa kritiikissä harvoin painotetaan. Benjamin puhui historian jatkumon päättymisestä: vallankumouksellinen tapaus, joka sattuu yhtaikaa normaaliuden keskeytymisen kanssa, ja joka, julistaen että on mahdotonta enää jatkaa näin, pistää tuhovoimansa toimintaan. Älä siis kysy kapinan poliittisten ohjelmien, näkökulmien tai tulosten perään. Se olisi surkea paluu tavalliseen kysymykseen 'mitä minä voin tehdä?', jonka toivoimme jo vihdoinkin kadonneen menneen historian roskakasaan. Kysy yksinkertaisemmin vain itseltäsi miten minä voin toimia: kaikki muu olisi pelkkää lumetta.

'Haluan sopia sellaisena kuin olen' 26-vuotias algerialaistaustainen nainen

'Varo, työläinen! Älä merkitse veljiäsi, niitä joita he kutsuvat varkaiksi, murhaajiksi, huoriksi, kumouksellisiksi, vangeiksi, huonon maineen tahralla. Älä kiroa heitä, älä heitä lokaa heidän päälleen, säästä heidät kohtalokkaalta iskulta. Etkö näe miten sotilas nyökyttelee sinulle, tuomari kutsuu sinua todistamaan, rahanlainaaja hymyilee sinulle, pappi kannustaa, ja poliisi yllyttää sinua?'
E.Coerderoy

Sopeuttaminen

Ranskan banlieuesien mellakoiden syystä voi helposti erehtyä: on ilmiselvää, että ne johtuvat sosiaalisesta vieraantumisesta, sitä ei voi kiistää. Mutta hyvin harvat tahtovat ymmärtää tämän tilanteen syyt. Siksi on ehdotettu tilanteeseen puuttumista sopeuttamiseen tähtäävän sosiaalityön keinoin. Näin ollen selkeää käsitystä tilanteen syistä seuraa heti välttämätön poliittinen valhe. Ne, jotka hyväntahtoisina ehdottavat sosiaalitoimen väliintuloa, ovat yksinkertaisesti sen harhan vallassa, että yhteiskuntaa voidaan muuttaa; ainakin ne, jotka eivät ole hyväntahtoisia, ovat paradoksaalisesti vilpittömämpiä: he tietävät hyvin millaista sosiaalista kontrollia sellaiset väliintulot merkitsevät.

Sopeutuminen tarkoittaisi ensinnäkin työelämään osallistumista; mutta kun työ on pääoman tuote ja siksi synonyymi alistumisen ja riiston kanssa, se jakautuu yhä syvemmin äärimmäisen erikoistuneeseen teknokratiaan ja alati marginaalisempiin, alentaviin tehtäviin. Nämä ovat joustavuuden kahdet kasvot: porskuttava yrittäjä ja piinattu proletaari. On tarpeetonta sanoa, kumpi näistä kahdesta on banlieuesien nuorten kohtalo. Tästä kielii se tosiasia, että oppisopimusten ikäraja on laskettu 14 vuoteen (pääministeri De Villepinin ehdotuksesta 9. marraskuuta, vastakohtana oppivelvollisuudelle, jonka ikäraja on vuodesta 1959 asti ollut 16 vuotta), sekä ensimmäistä työsopimusta koskeva laki (CPE), jonka nojalla työläisille voidaan antaa helposti potkut työsopimuksen kahden ensimmäisen vuoden aikana.

Lopulta vain harvat käsittävät, että juuri pääoma (ja siten työ) loi tilanteen, joka pääomaa nyt vaaditaan selvittämään: imperialistisen laajenemisensa vaiheessa se loi vaikeuksien täyttämät olosuhteet, jotka pakottivat miljoonat ihmiset muuttamaan, sitten se tiesi miten maahantuoda ja hyväksikäyttää halpaa työvoimaa teollisuusalueilla (luoden toisen maailmansodan jälkeiset suuret asumalähiöt, joissa oli siihen aikaan työläisten solidaarisuuden verkostoja); lopulta, 70-luvun loppupuolella, niin sanotun teollisuuden rakennesopeutuksen jälkeen, kun oli toisin sanoen investoitu paikkoihin joissa työvoima oli halvempaa, se jätti lähiöiden väestön nykyiseen tilanteeseensa ylijäämäihmisinä, luoden vihaisen nihilismin purkauksille otolliset sosiaaliset olosuhteet. Pyydetäänkö pääomaa jälleen kerran ratkaisemaan itse luomansa ongelmat? Näemmekö jälleen kerran mitä katalinta akrobaattista dialektiikkaa pääoman ja työn välillä?

Mitä tulee koulutukseen, sopeuttamisen toiseen muotoon, on lyhyesti sanottu: sen tehtävä on valmentaa työhön; jos sillä ei olisi sellaista tehtävää, se olisi parhaimmillaankin hyödytön harjoitus, ja pahimmillaan erityistarkkailun väline, mistä kertovat vuonna 1981 käyttöön otetut ZEP:t (erityiskoulutusalueet), joihin kuuluu nykyään 20% maan kaikista koululaisista. Kaikki sopeuttamispyrkimykset ovat, lyhyesti sanottuna, vain viimeisin yritys pitää yhteiskuntaruumis elossa.

Sopeuttamisen logiikkaan liittyvät ristiriidat koskevat ainakin osittain myös mellakoijia, tai niitä jotka väittävät puhuvansa heidän puolestaan. Kun kapina on otettu ilolla vastaan, on tärkeää ymmärtää, puhkesiko ilo halusta tuhota järjestelmä (kuten situationistien analyysin mukaan tapahtui Wattsin kapinassa) vai vain sen eriarvoisuudet, joiden rakenteellista luonnetta ei ole käsitetty. Eräs merkittävä piirre saa kuitenkin ensimmäisen olettamuksen vaikuttamaan varsin todennäköiseltä: se tosiasia, että banlieuesien nuoret voisivat helposti hankkia tavaroita toisin keinoin, siis rikollisuuden ja kaupankäynnin verkostojen kautta. Yksi teoreettisen kritiikin tehtävistä on kuitenkin juuri osoittaa, että 'sopeutuminen' on yleisesti ottaen mahdotonta, ja mahdottomia ovat myös kaikki epärealistiset kyselyt mellakan avaamien poliittisten näkemysten perään. Lyhyesti sanottuna, vastusta jaarittelua yhteiskuntaan sopeutumisesta sillä, että nykyisen

herruuden järjestelmän täytyy hajota. Tiedetäänhän hyvin, että uusi voi syntyä vain sellaisesta hajoamisesta.

Huhtikuu 2006

Mellakoista

Kaikki modernien köyhien yritykset kääntää maailma päälaelleen ovat alkaneet mellakoista: 1789, 1848, 1871, 1917, 1968 ja 1978 Iranissa ja Nicaraguassa. Kaikki mellakat eivät kuitenkaan johda vallankumoukseen, siis yleiseen kaikkia koskettavaan konfliktiin, eivätkä kapinaan, siis asukkaidensa tekemään vähintään yhden kaupunginosan julkiseen valtaamiseen sitä hallinnoivalta valtiolta, kun he ovat ensin torjuneet tai kukistaneet aseelliset joukot ja saaneet taakseen siihen asti passiivisina pysyneiden asukkaiden tuen. Jos on toisaalta mellakoita, jotka eivät johda vallankumoukseen tai kapinaan, niin toisaalta taas kaikki vallankumoukset ja kapinat alkavat mellakoilla. Itse asiassa mellakka on jonkin alku, ja koska ei ole mitään tiedettä, joka voisi ennustaa sen purkausta ja vielä vähemmän sen seurauksia, täytyy jokaista mellakkaa pitää mahdollisena maailmanlopun alkuna.

Mellakka on vuoropuhelun alku. Tämä räjähdys, joka saattaa sytyttää muitakin, on ensimmäinen, negatiivinen äänne sanasta 'vapaus', ensimmäinen edellytys millekään laadulliselle muutokselle. Tänä päivänä mikään julkinen keskustelu ei ole mahdollista ilman kapinointia; on vain nykyisyyttä hallitsevien yksitoikkoista yksinpuhelua. Kuten Ranskan sana (émeute) todistaa, mellakoissa on kyse ennen kaikkea tunteesta (émotion -suom.). Se ei ole jonkin analyysin vihjailemaa järkiperäistä tunnetta, päinvastoin, se on räjähtävää, järjetöntä tunnetta, joka sulkee pois kaiken järkeilyn. Järkeä on pidetty ylivertaisena tunteeseen nähden aina positivismin aikakaudesta lähtien. Mutta jo pitkän aikaa on järki haihtunut henkeen ja objektiivisuuteen. Se on niin vieraantunutta ja vääristeltyä, että väittää pystyvänsä herättämään positiivisia tunteita (elokuvat, musiikki, mainonta ja valtamedian uutiset ovat käytännössä pelkkiä keinotekoisten tunteiden ahkeria tehtaita); mutta sen sijaan että tunteet antaisivat totuutensa järjen käyttöön, ne ulottavat siihen vääristelyn ja puolueettomuuden joka tuhoaa kaiken järkeilyn.[5] Järjen organisoitu muoto on valtio. Koska maailma on kokonaan jaettu valtioihin, haluaa järjen puolue tehdä nykyisyydestä ikuisen, haluaa päästä eroon historiasta ja karkottaa keskuudestaan sen kantavan voiman: negatiivisuuden.

Nykyiset mellakat ovat negatiivisen sytyttimiä. Tämä tunne, josta on tullut aitouden ghetto, vastustaa järkeä, josta on tullut vääristelyn palatsi. Se on historiallinen käänne: nyt tunne, siis huliganismi ja häpeämättömyys puhtaimmillaan, luo ajattelua, kapinoiden järkeä, reifioitua ajattelua ja hengen ikuista kesyttämistä vastaan. Kapinoinnissa puhkeaa ikivihreänä vanha riita subjektiivisuuden myöntymättömyyden ja objektiivisuuden konservatismin välillä.

Kollektiivinen tunne on kapina, kun taas kollektiivinen järki on valtio. Nykyään kaikki mellakat ovat valtiota vastaan, ja kaikki valtiot ovat mellakoita vastaan. Hengen myrskyjen iskiessä valtiota ja sen ideologioita vastaan, nykyköyhien kapinat leviävät. Sen sijaan, että tällainen radikaalin negaation huomattava moninkertaistuminen heijastaisi kasvavaa etäisyyttä nykyyhteiskunnan jämähtäneen organisaation ja sen muodostavien ihmisten liikkeen välillä, se mini-

[5] Myönnettäköön, tämä kohta jäi suomentajalle käsittämättömäksi jaaritteluksi, eikä alkuperäistä italiankielistä tekstiäkään löydy mistään. Jos joku haluaa yrittää saada selkoa siitä, mitä tuossa yritetään sanoa, voi vilkaista englanninkielistä versiota -suom.

moidaan järjestelmällisesti. Ensinnäkin kapinoiden toistuminen esitetään viholliselle ikään kuin ne olisivat väistämättömiä onnettomuuksia, joilla ei ole historiallista merkitystä, koska niitä on aina ollut ja tulee aina olemaan. Toiseksi vain poliisilla, siis valtiolla, on yksinoikeus mellakoita koskevaan tietoon: aina kun mahdollista, ne salataan, ja kun se ei onnistu, ne esitetään tahallaan todellista pienempinä. Hallituksen vastaisista mielenosoituksista esitetään yleensä kolme lukua: järjestäjien tarjoama, joka on aina liioiteltu; poliisin tarjoama, joka on aina vähätelty; ja median tarjoama, joka sijoittuu perstuntumalta kahden väärän ääripään välille. Niistä mellakoista, joilla ei ole järjestäjiä, on vain poliisin tarjoama luku, kun taas media on hiljaa tai seuraa poliisin ohjeita. Sama koskee arvioita vahingoista, kuolleista ja loukkaantuneista, pidätyksistä, yhteenottojen voimakkuudesta ja kestosta. Lopuksi, kun selitellään kapinoinnin syitä, mitätöivät valtion rengit ja journalistit niiden arvon esittämällä epäoleellisia poliittisia tai taloudellisia tekosyitä ja jättämällä huomiotta hetken tunnelman merkityksen. Lopulta he esittävät sosiologisia latteuksia tai itkevät vastapuolella olevien palkollisten salajuonia. Nämä ovat halpoja tekosyitä, joista he eivät kuitenkaan sano paljoakaan, sillä mitä enemmän he puhuvat mellakasta, sitä enemmän he paljastavat, etteivät koskaan osallistuneet siihen, eivätkä tiedä siitä mitään. Toisaalta taas nämä tietämättömät ihmiset uskovat, että yhteenotot kaduilla lisääntyvät sen mukaan miten paljon ne näkyvät TV:ssä.

Nykyköyhien laajalla enemmistöllä on vieläkin epäselvempi käsitys mellakoista. Ensinnäkin he kaikki sovittavat oman mielipiteensä median tarjoamaan käsitykseen: he ajattelevat, että mellakat ovat halveksittavia ylilyöntejä. Vuoropuhelu ja viisaus ovat epäonnistuneet. Miten oli mahdollista päätyä, tai paremminkin väen vängällä hankkiutua siihen pisteeseen? Tämän epäaidon kysymyksen jokaista vastausta varten on valmiina epäaito tunne: synkkyys. Jos mellakat muuntavat mellakoijien tunteet tietoisuudeksi, ne muuntavat katsojan järjen epäaidoksi tunteeksi. Siksi katsoja ei pysty kommunikoimaan mellakoijien kanssa; vaikka hän tuomitseekin heidät, hän ajattelee myös ettei vastuu kuulu heille. Katsojan pysytellessä poissa mellakasta ja historiasta, hän harmittelee synkkänä riittävien toimenpiteiden tai reformien puutetta, ikään kuin mellakat olisivat hallinnollisia virheitä: mikään ei voisi olla typerämpää.

Jos valtion rengit minimoivat mellakoita, niin köyhät mystifioivat niitä. Itse asiassa he mystifioivat oman kapinansa – jota pidetään mahdottomana (kuten Ruge totesi tunnetussa kirjeessään Marxille 1843) – ja siten myös kaikki muut. Nykyköyhät ottavat hyvin vähän osaa mellakoihin. Lähes kaikki kapinointi saa alkunsa mielenosoituksista. Mielenosoittajat ovat nykyköyhien vähemmistö, ja vähemmistö mielenosoittajista osallistuu mellakoihin. Lopuksi vain vähemmistö kapinallisista taistelee tosissaan. Joten kun kaupungissa mellakoidaan, lähes kaikki sen köyhät asukkaat saavat tietää niistä vain vihollisten lähteiden kautta, joiden kömpelöt ja nolot selitykset sellaisesta kamalasta ja tiukasta tilanteesta tahtovat, joskin tahattomasti, paisuttaa sen merkitystä representaatiollaan.

Tästä syystä rekuperoijat esittävät mellakoille epäoleellisia syitä. He pelkistävät kapinoinnin järjestelmällisesti mielenosoitukseen, josta se sai alkunsa. He tekevät tämän metodisen virheen, koska he lähtivät demosta ennen kuin kapinointi puhkesi, kapinoinnin tavoittaessa koko olemuksensa juuri sillä hetkellä kun he poistuvat näyttämöltä. Rekuperoijien pohdinnat ja jopa myötämieliset perustelut nojaavat aina mielenosoituksen syihin, jotka eivät ole kapinoinnin syitä, ja vielä vähemmän sen ensisijainen aiheuttaja.

Ne nykyköyhät, jotka olivat poissa sinä päivänä kun mellakat puhkesivat, jakautuvat siksi yhtäältä rekuperoijien järkevien väitteiden ja toisaalta oman kapinallisuutensa eeppisen vision välille, joka heijastetaan tapahtumaan, jonka he taas kerran missasivat. Heillä on aavistus: sen

täytyy olla tunne, josta kukaan ei haluaisi jäädä paitsi olutlasillisen jälkeen, juhla jota ei koskaan voisi kokea diskossa. Vaikka riemu ja suru, viha ja ystävyys, hyväuskoisuus ja halu olisivatkin pinnalla katkeraan loppuun, vankilaan tai kuolemaan asti, vaikka tyynien ja kiivaiden hetkien, rohkeuden ja pelon huimaava vaihtelu nostaisikin intohimon ja tahdon aina uhkarohkeuden ja paniikin pisteeseen asti, niin ainoa todella eeppinen asia on se uskomaton etäisyys, jonka asioiden pitkä ja hiljainen liike kaivaa arkielämän ja historian välille, toimeentulemisen ja elämän välille. Katsoja, joka on koko ajan poissa elämästä, unohtaa että mellakoijat panivat elämänsä alttiiksi. Kun hän tuijottelee mietteissään tohveleitaan, hänellä on tapana olla järkevä vihollisen selitysten mukaisesti, ja omien hämmentyneiden unelmiensa vahingoksi, jotka taas kerran ajelehtivat kohti realistisempia ja mukavampia tilanteita.

Tämä irtisanoutuminen erottaa nykyköyhät selkeästi vihaisista varattomista. Sen seurauksena kapinointia dissataan vihollispropagandan kaikkein naurettavimpienkin linjojen mukaisesti. Jokaisen kapinanpurkauksen jälkeen toinen kahdesta palkollisten lahkosta syyttää siitä salahanketta, jota johtaa, jos ei se toinen lahko, niin omien ideologiensa suosima syntipukki. Ja heitä vastassaan on, abstraktioiden vuoren erottamana, joukko puoliksi selväjärkisiä, puoliapaattisia puoliorjia: se valtava ajattelun liike, jonka he ovat tuottaneet, eristää heidät ja halvaannuttaa heidät, estäen heitä ajattelemasta ja toimimasta ollenkaan. Meillä on tietenkin tuntemuksia, mutta ne ovat matkittuja, niitä on johdateltu mieleemme, ne ovat ristiriitaisia eivätkä perustu mihinkään, joten me emme kapinoi; tai ne ovat intiimien ja äkillisten repeämien tuottamia, ja voivat saada aikaan kaiken, jopa poliisin repression kohteeksi joutumisen, eikä niitä voi rekuperoida, koska ne ovat spontaaneja.

Spontaanius on nykykapinoinnin tärkein piirre. Kaikki köyhät, olivatpa he pukeutuneet tyylikkäästi tai rytkyihin, alistuvat yhtä lailla: yksikään heistä ei pysty johtamaan toisten tunteita. Salahanke perustuu salaisuuksiin ja valheisiin, yksi työläispuolueiden suurista ristiriidoista aikana, jolloin ne halusivat valloittaa maailman; mutta nykyään, orjien kilpailevien lahkojen välillä, salahanke on olemassa ennemmin haamuissa ja kirouksissa kuin todellisuudessa.

Joskus vihollinen yksilöi marttyyreita ja johtajia kapinoijien joukosta; mutta aina jälkikäteen. Poliisin tai armeijan hyökätessä barrikadia vastaan ei kauneinkaan puhe tai ovelinkaan salajuoni pysty vakuuttamaan ketään nousemaan vastarintaan tai pakenemaan. Kapinan marttyyrit ovat vain kuolleita, ja johtajat taas ovat vain rohkeimpia, joilla ei ole muuta auktoriteettia kuin esimerkkinsä. Ja jos panettelijat lähtevät joskus etsimään kapinan ammattilaisia, he löytävät nämä kotoa: ainoat, joille maksetaan mellakkatilanteisiin menemisestä, ovat poliisi ja toimittajat. Jos olet rattoisan ajanvieton kannalla, huomaat ihmisten pitävän hauskaa [si dilettano], ja jos näin tapahtuu useammin kuin kerran, olet tosi amatöörien [dilettanti] seurassa.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Filippo Argenti
Yöt täynnä raivoa
Ranskan viimeaikaisista kapinoista

Haettu 17.8.2012 osoitteesta: http://takku.net/article.php?story=20080917184537782
Alkuteksti: Le notti della collera: Sulle recenti sommosse di Francia. Suomennos perustuu Barbara Stefanellin englanninkieliseen käännökseen Nights of Rage: On the Recent Revolts in France.

fi.theanarchistlibrary.org